

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**TÜRKİYE ve AMERİKA'DAKİ ELİT BAYAN BASKETBOL TAKIMLARI
ANTRENÖR ve OYUNCULARININ BAZI ÖZELLİKLERİNİN İLİŞKİ
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

DOKTORA TEZİ

HAZIRLAYAN
OLGA SEVİM

TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. SİBEL SUVEREN

ANKARA
KASIM 2007

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	›
Şekiller, Resimler, Grafikler	››
Tablolar	›››
Önsöz	v
1. GİRİŞ VE AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER	2
2.1. BASKETBOL	2
2.1.1. Basketbolun Tarihsel Gelişimi	3
2.1.1.1. Basketbolun Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi	4
2.1.1.2. Basketbolun Amerika'daki Tarihsel Gelişimi	5
2.1.2. Basketbol Oyununda Oyuncu Pozisyonları ve Özellikleri	6
2.1.3. Bayan Basketbolcuların Fizyolojik ve Motorik Özellikleri	8
2.2. BASKETBOLDA TEKNİK VE TAKTİK	8
2.2.1. Basketbolda Savunma	11
2.2.2. Basketbolda Hücum	15
2.3. BASKETBOLDA ANTRENÖRLER	16
2.3.1. Basketbol Oyununda Antrenörün Yeri ve Önemi	16
2.3.2. Basketbol Antrenörlerinin Oyun Anlayışları	18
2.4. BASKETBOLDA ANTRENMAN	18
2.5. BASKETBOLDA ANTRENMAN PLANLAMASI	20
3. MATERYAL VE METOD	22
3.1. EVREN VE ÖRNEKLEM	22
3.2. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	23
3.3. İSTATİSTİKSEL ANALİZ	24
4. BULGULAR	25
4.1. SPORCULARA UYGULANAN ANKET SONUÇLARI	25
4.2. ANTRENÖRLERE UYGULANAN ANKET SONUÇLARI	40
5. TARTIŞMA VE SONUÇ	55
5.1. SPORCULARA YAPILAN ANKET SONUÇLARI	55
5.2. ANTRENÖRLERE YAPILAN ANKET SONUÇLARI	60
6. ÖZET	70
7. SUMMARY	71
8. KAYNAKLAR	72
9. EKLER	78
10. ÖZGEÇMİŞ	92

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Sporcuların ülkelere göre boy, yaş ve spor yaşı ortalamasına göre dağılımları	25
Grafik 2: Basketbolcuların boy ortalamalarının oynadıkları pozisyonlara göre dağılımları	26
Grafik 3: Sporcuların basketbola başlamalarında etkili olan unsurlar	27
Grafik 4: Araştırma kapsamına alınan sporcuların, performanslarını artırmak için antrenörden sonra en çok yararlandıkları elemanların kim olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımı	30
Grafik 5: Sporcuların hazırlık döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımları	32
Grafik 6: Sporcuların müsabaka döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımları	33
Grafik 7: Sporcuların müsabakanın kazanılmasında en etkili özelliğin ne olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	36
Grafik 8: Basketbolcuların en etkili hücum anlayışının ne olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	38
Grafik 9: Basketbolcuların en etkili savunma türünün hangisi olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	39
Grafik 10: Basketbol antrenörlerinin faydalandıkları eğitim programlarına ilişkin dağılımları	42
Grafik 11: Basketbol antrenörlerinin antrenörlük yılı geçmişlerine ilişkin dağılımları	44
Grafik 12: Basketbol antrenörlerinin beraber çalıştıkları yardımcı antrenör sayısının dağılımları	46
Grafik 13: Basketbol antrenörlerinin takım kadrosunda buldurdukları elemanlara ilişkin dağılımları	48
Grafik 14: Antrenörlerin tercih ettikleri hücum şekline yönelik dağılımları	52
Grafik 15: Basketbol antrenörlerinin tercih ettikleri savunma türüne ilişkin dağılımları	53

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: Sporcuların ülkelere göre boy, yaş ve spor yaşı ortalamasına göre dağılımları	25
Tablo 2: Basketbolcuların boy ortalamalarına göre oynadıkları pozisyonlara göre dağılımları	26
Tablo 3: Sporcuların basketbola başlamalarında etkili olan unsurların ulusa göre dağılımları	27
Tablo 4: Katılımcıların ailelerinin aktif olarak spor yapma durumlarına göre dağılımları	28
Tablo 5: Katılımcıların “Basketbolu bıraktıktan sonraki kariyerinize antrenör olarak devam etmeyi düşünüyor musunuz?” sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	28
Tablo 6: Sporcuların basketbol yaşantılarında spor bursu alıp almadıklarına göre ulusa göre dağılımları	29
Tablo 7: Araştırma kapsamına alınan sporcuların, performanslarını arttırmak için antrenörden sonra en çok yararlandıkları elemanların kim olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	29
Tablo 8: Katılımcıların, takımlarının sahip olduğu (Tesis, Araç-Gereç vb.) imkanların yeterliliğine ilişkin görüşlerinin dağılımları	30
Tablo 9: Sporcuların sezon öncesi sağlık kontrolünden geçmelerine ilişkin dağılımları	31
Tablo 10: Basketbolcuların hazırlık ve müsabaka döneminde fizyolojik performans ve alan testlerinden geçmelerine ilişkin dağılımları	31
Tablo 11: Sporcuların hazırlık döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımları	32
Tablo 12: Sporcuların müsabaka döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımları	33
Tablo 13: Basketbolcuların müsabakanın kazanılmasında tercih ettikleri oyun anlayışına ilişkin görüşlerinin dağılımları	34
Tablo 14: Basketbolcuların müsabakanın kazanılmasında psikolojik faktörlerin ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	34
Tablo 15: Sporcuların müsabakanın kazanılmasında taktiğin ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	35
Tablo 16: Katılımcıların müsabakanın kazanılmasında kondisyonun ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	35
Tablo 17: Sporcuların müsabakanın kazanılmasında tekniğin ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	36
Tablo 18: Basketbolcuların hızlı hücum anlayışının ne derece etkin olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	37
Tablo 19: Basketbolcuların set hücumu anlayışının ne derece etkin olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	37
Tablo 20: Basketbolcuların taktik anlayışlardan olan serbest hücum anlayışının ne derece etkin olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	38

Tablo 21: Çalışmaya katılan basketbolcuların en etkili savunma türünün hangisi olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	39
Tablo 22: Katılımcıların müsabakanın kazanılmasında öncelikli olarak hücum anlayışının mı savunma anlayışının mı daha önemli olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları	40
Tablo 23: Çalışmaya katılan antrenörlerin yaş ortalamalarına göre dağılımları	40
Tablo 24: Çalışmaya katılan antrenörlerin cinsiyetlerine göre dağılımları	41
Tablo 25: Çalışmaya katılan antrenörlerin eğitim durumlarına göre dağılımları	41
Tablo 26: Çalışmaya katılan antrenörlerin faydalandıkları eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin önem derecesine göre dağılımları	42
Tablo 27: Katılımcıların basketbol antrenörlüğü dışında herhangi bir meslek sahibi olup olmadıklarına ilişkin dağılımları	43
Tablo 28: Antrenörlerin faal olarak kaç yıldır antrenörlük yaptıklarına ilişkin yüzde dağılımları	43
Tablo 29: Antrenörlerin “ lisanslı olarak basketbol oynadınız mı?” sorusuna verdikleri cevaba ilişkin dağılımları	44
Tablo 30: Basketbol antrenörlerinin hangi tip literatürü takip ettiklerine ilişkin dağılımları	45
Tablo 31: Antrenörlerin beraber çalıştıkları yardımcı antrenör sayısına ilişkin dağılımları	46
Tablo 32: Çalışmaya katılan antrenörlerin yardımcı antrenörlerini seçerken dikkat ettikleri özelliklerin önem sırasına ilişkin dağılımları	47
Tablo 33: Araştırma kapsamına alınan antrenörlerin, takım kadrosunda bulundurdıkları elemanlara ilişkin dağılımları	48
Tablo 34: Basketbol antrenörlerinin, takımlarının sahip olduğu imkanların yeterliliğine ilişkin görüşlerinin dağılımları	49
Tablo 35: Çalışma kapsamına alınan basketbol antrenörlerinin takımlarını sezon öncesi sağlık kontrolünden geçirmelerine ilişkin dağılımlar ...	49
Tablo 36: Basketbol antrenörlerinin takımların sezon öncesi fizyolojik performans ve alan testlerinden geçirmelerine ilişkin dağılımları	50
Tablo 37: Katılımcıların takımların sezon içerisinde fizyolojik performans ve alan testlerinden geçirmelerine ilişkin dağılımları	50
Tablo 38: Basketbol antrenörlerinin yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında sporcularına bireysel antrenman yaptırıp yaptırmadıklarına ilişkin dağılımları	51
Tablo 39: Çalışmaya katılan basketbol antrenörlerinin ağırlıklı olarak tercih ettikleri basketbol anlayışına ilişkin görüşlerinin dağılımları	51
Tablo 40: Antrenörlerin tercih ettikleri hücum şekline yönelik dağılımları	52
Tablo 41: Basketbol antrenörlerinin ağırlıklı olarak kullandıkları savunma türüne ilişkin dağılımları	53
Tablo 42: Basketbol antrenörlerinin takım hücumlarını ağırlıklı olarak hangi tip oyuncular üzerine oynamayı tercih ettiklerine ilişkin dağılımları ...	54

ÖNSÖZ

Bu çalışma oyuncu ve antrenör olarak hizmet etmeye çalıştığım basketbol sporuna bilimsel alanda katkıda bulunma amacımla ilkesinden yola çıkılarak gerçekleştirilmiştir.

Doktora çalışması olarak yapılan araştırmanın, bu seviyeye gelmesinde desteğini esirgemeyen danışmanım Yrd. Doç. Sibel SUVEREN`E, hocalarımla Prof. Dr. Emre EROL ve Yrd. Doç. Dr. Atilla PULUR`a, anketlerin dağıtılması ve toplanmasında emeği geçen antrenör ve sporcu arkadaşlarıma, Amerika`da bulunduğum sürece araştırmamda her türlü kolaylığı sağlayan sevgili Dr. David BARLOW ve Paul NIXON`a, çalışmalarım süresince bana tezin çeşitli aşamalarında katkısı olan arkadaşlarımla Tuba ŞİNOFOROĞLU, Hüseyin EROĞLU, Mustafa Yaşar ŞAHİN, Bülent ALTUNKAYNAK ve Jennifer KORTH`a teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca bana her türlü manevi desteği veren, her zaman bana inanan, her anlamda örnek aldığım babam Yaşar SEVİM`e, annem Mahire SEVİM`e ve abim Tolga SEVİM`e tüm minnet duygularımla teşekkür ederim.

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Sporda başarılı olmamız uluslar arası alanda politikamızın gelişmesini ve güçlenmesini sağlamaktadır. Ülkemizin özellikle olimpiyat oyunlarımızı düzenlemek üzere aday olduğu şu dönemde, ülke tanıtımını yeterince yapabilmek, sporda elde edeceğimiz başarılarla mümkün olacaktır¹⁷.

Geçmişte ülkemizde spora verilen önem uluslar arası alanda başarıya ulaşmak için yeterli değildi. Günümüzde ise spor alanında sıkça elde edilen başarıların nedeni, bu konuya verilen önemin artmış olmasıdır. Son yıllarda özellikle takım sporlarında gözle görülür gelişmelerden ve başarılardan bahsetmek mümkündür. Bu gelişimin sürekliliği ise basketbol eğitiminin, dolayısıyla basketbolun alt yapısını oluşturan antrenörlerin bilgi birikimleri ve çağdaş anlayışlarla donatılması ile mümkündür.

Basketbol antrenörlerinin eğitiminde, hedeflerin amaçna uygun planlanması ve eğitim süreçlerinin de bu planlama içerisinde doğru olarak kullanılması yetenekli oyuncuların da becerilerini geliştirecektir. Basketbol eğitimi sistem ve süreçten meydana gelen bir üründür. Sistem içerisinde bilgilerin doğru yöntemlerle verilmesi ve uygun süreçler içerisinde de sabırla uygulanması basketbola uğraşı veren mutlaka verimliliğe ulaştıracaktır. Yüksek performansa ulaşmak için emek harcayan basketbol antrenörleri, doğru planlama ve elde ettikleri birikimlerle hem oyuncuların gelişmelerini sağlayacak hem de basketbolun gelişmesine katkıda bulunacaklardır.

Ülkemizde basketbol uluslar arası alanda çok geniş kitlelere hitap eden ve en çok ilgi gören spor dallarından biri olmuştur. Bu yoğun ilgi tüm basketbol takımlarını en iyi olma uğraşısı içine itmiştir. Ülkemizde ve yurtdışında başarılı olan basketbol takımlarımızın en önemli kaynağı ise bilimsel alt yapı çalışmalarıdır.

Bu araştırmada ülkemiz sporunda önemli bir yer tutan ve uluslar arası alanda söz sahibi olduğumuz takım sporlarından biri olan basketbol branşında, elit düzeydeki antrenör ve sporcuların mevcut oyun anlayışları saptanmaya çalışılmıştır. Ayrıca bu sporun daha iyi bir düzeye gelebilmesi ve çağdaş anlayışlarla gelişiminin sağlanması için, Amerika'daki elit düzey basketbol antrenör ve sporcularının oyun anlayışları ve bazı özellikleri karşılaştırılarak aradaki farkların ortaya konulması amaçlanmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Basketbol

Basketbol, bir takım oyunudur ve beşer kişilik iki takımla oynanır. Her iki takımın amacı topu rakibin sepeti içine atmak ve rakip takımın topa sahip olmasına veya aynı hedefe ulaşmasına engel olmaktır. Basketbol rakip temasına açık bir spor olduğundan, mümkün olduğunca kurallarla sınırlandırılmış ve mücadele sırasında aşırı sertliğe engel olunmaya çalışılmıştır^{12,33}.

Basketbol benimsenmeye başladığı ilk günden bu yana çığ gibi büyümüş ve kitleleri peşinden koşturmuş ve koşurmaya devam etmektedir³³.

Basketbol, ilk günlerden beri incelendiğinde, uluslararası düzeyde anlamlı bir gelişim süreci içinde olduğu görülür. Bu gelişimin kendine özgü hızı günümüze geldikçe de artmaktadır. 130'u aşan ulusal federasyonu, milyonlarca uygulayıcı ve çok büyük seyirci potansiyeli ile basketbol çağdaş sporlar arasında en üst sıralara yükselmiştir. Düzenli bir biçimde uygulanmakta olan Avrupa ve Dünya Şampiyonaları, Olimpiyat Oyunları gibi en yaygın düzeydeki uluslararası organizasyonlarda basketbol oyununun üst sıralarda yer alışı bunun kanıtıdır.

Basketbolun bu denli yaygın kabul görmüşlüğü ve bütün ulusların değerlerine uygunluğunu, bünyesindeki bedensel, eğitsel, psikolojik ve sosyal değerlerinde aramak gerekir. Bu üstün değer özellikleri ile basketbol oyununun, insanı konu alan bilim dallarının süzgeçlerinden titizlikle geçirilmiş olduğu kabul edilmektedir⁵⁰.

Basketbol, kuvvet, sürat, dayanıklılık, hareketlilik ve beceri gibi bedensel özellikleri, çocukluk ve gençlik çağlarından başlayarak amaçlı çalışmalarla istendik bir biçimde geliştirir ve yetişkinlik çağında da pekiştirerek üstün bir düzeye getirir. Teknik ve taktik elementlerin oyun içerisinde ani ve değişen pozisyonlarda uygulama zorunluluğu koordinasyon ve reaksiyon gibi özelliklerin de gelişiminde büyük bir etkidir⁴².

2.1.1. Basketbolun Tarihsel Gelişimi

100 yılı aşkın bir süredir hayatımızda olan basketbolun evrimi hakkında bilgi edinmek, antrenörler ve sporculara, bugün neden basketbolun en popüler spor dallarından biri olduğunu anlamada yardımcı olacaktır¹⁵.

Basketbola benzer bir oyunun ilk önce Amerika'da Kızılderililer tarafından oynandığı görülmüştür. Mayas adındaki bu Kızılderili kavminin Tlahiotenle dedikleri spor eğlencesinin basketbola çok benzediği tespit edilmiştir. Fakat bu oyunun saha genişliğinin bugünkü basketbol sahalarının beş misli büyüklükte olduğu bildirilmektedir. Bu alanın, iki ucunda yükselen mermer duvarlar üzerinde ve yerden takriben 4 m. yükseklikte ve yine mermerden yapılmış yarım metre çapında çemberlerin olduğu kaynaklardan anlaşılmaktadır. Ancak bu halkaların yere paralel değil, dikey durumda olduğu bildirilmektedir⁵¹.

Daha sonra spor öğretmeni olan Dr. James Naismith, uzun yıllardan beri hayalinde yaşattığı bu sportif oyuna son şeklini vermek üzere kendi öğrencileri arasında denemiş ve esaslarını 13 madde içinde topladığı bu oyunu 20 Ocak 1892 tarihinde ilk defa oynatmıştır⁵⁰.

Büyük rekabet kazanan basketbol kısa sürede Amerika'ya yayılmış, hemen akabinde, 1893 yılında Paris'te oynanmıştır. Avrupa'ya tam olarak yayılması Birinci Dünya Savaşı için gelen Amerikalı askerler aracılığı ile olmuştur. Günden güne yayılan ve popüleritesi artan basketbol Avrupa'dan Afrika'ya, oradan da Avustralya'ya yayılmış, Uzak Doğu'ya ise 1913'de girmiştir. İlk Avrupa şampiyonası 1935 yılında Cenevre'de, ilk Olimpiyat Oyunları 1936 yılında Berlin'de, ilk Dünya Şampiyonası 1950 yılında Arjantin'de yapılmıştır. Bayanlar arası Beynelmilel Basketbol Turnuvası 1922 yılında Fransa'da olmuştur⁵.

Çok kısa zamanda bütün dünyaya büyük bir hızla yayılan basketbolu yönetecek bir Federasyonun kuruluşu (FIBA) ancak 18 Haziran 1932 tarihinde İsviçre'nin Cenevre şehrinde gerçekleşmiştir. Halen dünya basketbolunu yöneten FIBA, dört yılda bir olimpiyatların yapıldığı şehirde toplanarak, yeni seçimler ve basketbolu daha ilginç şekle sokmak için kurallarda ihtiyaç duyulan değişiklikleri yapmaktadır⁵⁰.

2.1.1.1. Basketbolun Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi

Amerika'da doğuşundan 12 yıl sonra basketbol kısa bir zaman içerisinde Türkiye'ye girmiştir⁶⁰.

Türkiye'de ilk basketbol müsabakası 1904 yılında İstanbul Robert Koleji'nde yapılmış, daha sonra Galatasaray Lisesi Beden Eğitimi Öğretmeni Ahmet Robenson'un öğrencileri arasında devamlı oynanmıştır³⁸. Ancak düzenli olarak basketbol, Cumhuriyetin ilanından sonra, 1924'de Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nın kurulması ile oynanmaya başlanmıştır. Daha sonra 1925'de faaliyete geçen İstanbul Basketbol Müsabakası ile Türk Basketbolu yeni bir yön kazanmıştır. 1934 yılında Naili Moran ve diğer basketbolcuların gayretleri neticesinde ilk Türk Milli Basketbol Takımı kurulmuş, ilk müsabakasını 24 Haziran 1936 yılında Yunanistan'a karşı yapmış ve 49-42 kazanmıştır. Son olarak da daha önceleri bölgesel maçlar yapan Türk basketbolu 1966-1967 sezonunda Deplasmanlı Türkiye Basketbol Ligi'nin kurulmasıyla bir çatı altında toplanmıştır⁵.

Bayanlarda ise 1959 yılında oynanmaya başlayan basketbol, verilen 20 yıllık aranın ardından tekrar canlanarak hem milli takımlar hem de kulüpler seviyesinde önemli yollar kat etmiştir. İlk olarak okul tabanlı kulüpler tarafından sadece Ankara, İzmir ve İstanbul'da oynanan bayan basketbolu günümüzde bir çok takımın mücadele ettiği bir seviyeye gelmiştir. A Milli Takım ise 1964 senesinde ilk kez sahaya çıkmış ve Almanya karşısında 43-48 yenilmiştir¹. O yıldan bu yana çok önemli bir

aşama kaydeden Türk Bayan Basketbolu, artık her kategoride, hem kulüpler hem milli takımlar seviyesinde Avrupa'da mücadele etmektedir²².

2.1.1.2. Basketbolun Amerika'daki Tarihsel Gelişimi

Basketbola benzer bir oyunun ilk defa Amerika'da Kızılderililer tarafından oynandığını gören Amerika'da bir kolejde spor ğretmeni olan Dr. James Naismith, YMCA'da beden eğitimi müdürü olan Luther Gulick'in futbol kadar heyecanlı fakat salonda oynanılan bir oyun dizayn etmesi isteği üzerine ilk çalışmalarına başlamıştır. Naismith, ilk defa 20 Ocak 1892'de 13 madde ile topladığı esaslar doğrultusunda oynattığı basketbolu kısa zamanda geniş kitlelerin ilgisini çeken dünyanın en popüler sporları arasına sokmuştur^{5,12,15,33}.

Spor Salonunun karşılıklı duvarlarına asılan tahtadan yapıma sepetlere topu sokma esasına dayalı olan bu oyun, ilk olarak atlet ve beyzbolculara iyi bir kış antrenmanı olarak tasarlanmıştır. Duvara asılı sepetlere topu atma hedefinden dolayı da Naismith oyununa, "sepet topu" anlamına gelen basketbol denmiştir.

1892 yılında Springfield eyaletinde doğan basketbol sporu kısa sürede Amerika'nın dört bir yanına yayılmış ve iki sene içinde Amerika'daki okulların başlıca spor dallarının arasına girmiştir. Oyunun taşıdığı heyecan ve cazibe sayesinde basketbol kısa bir zaman içerisinde okullara, üniversitelere, hatta Amerika'daki semt cimnastik salonlarına kadar yayılmıştır. Amerika'lılar tarafından çok sevilen basketbol için en önemli adım ise 1897 yılında atılmıştır. lkelerinde yeni doğan bu spor için milli bir şampiyona organize eden Amerika'lılar böylece bu sporun kıtada daha da yaygınlaşmasını sağlamışlardır. Böylelikle, henüz 20. yüzyılın başında basketbol, Amerika'nın milli ve en popüler sporu olmuş ve gençlerde bu spora karşı büyük bir istek olmuştur. Bu istek, kulüpleri de basketbol şubeleri açıp takımlar kurmaya zorlamış, böylelikle bütün Amerika'ya yayılmıştır. Basketbol henüz bir yaşını doldurmadan Avrupa kıtasına da sıçramış ve 1893 yılında Paris'teki bir cimnastik salonunda deneme niteliğinde bir oyun oynanmıştır. Ne var ki Avrupa kıtasında bu ilk basketbol oyunu bir denemeden öteye gidememiş ve çok kısa bir süre içinde unutuluvermiřtir⁹.

Amerikalılar milli bir spor dalı olarak benimsedikleri basketbola 1904 yılında ülkelerinde tertipledikleri St.Louis Olimpiyat oyunlarında da gayri resmi olarak yer vermişler ve kulüp takımları arasında düzenledikleri malarla bu sporu, Olimpiyat oyunlarına katılan bütün dünya ülkelerine tanıtılmışlardır.

Bu olimpiyat oyunlar›n›n üzerinden iki y›l geçtikten sonra, d›nyanın en b›y›k ve en ünlü spor salonlarından biri olan ve 25 bin kişiye rahatça alabilen New York'taki Madison Square Garden, kap›lar›n› basketbol sporuna am›ştır. Bu da basketbolun art›k Amerikan›n en popüler spor dallar›ndan biri olduğunun gstergesidir⁹.

Bayan Basketbolu ise 1890 y›l›nda Smith Kolejinde Beden Eğitimi Bolumu yöneticisi olan Senda Berenson Abbott'un bu oyunu Dr. James Naismith'den öğrenerek kurallar›n› bayanlara adapte etmesi ile ortaya ıkm›ştır. Bayanlar aras› ilk basketbol msabakas› 1893 y›l›nda Smith Kolejinde 1. ve 2. s›n›f öğrencileri aras›nda oynanm›ştır²⁴.

2.1.2. Basketbol Oyununda Oyuncu Pozisyonlar› ve zellikleri

Tak›m içindeki tüm organizasyonlar›n başarısı, antrenörlerin bilgi ve deneyimi ile birlikte tak›m› oluşturacak olan oyuncular›n da kalitesi ile orant›lı olarak gelişir. Oyuncu seçimi, antrenörün dşndğu sistemleri uygulamas› a›s›ndan çok önemlidir. Bu nedenle antrenörün bilgi birikimini ve deneyimini sahada uygulayacak, yorumlayacak, temel teknik ve becerisi ile de süsleyecek oyunculara ihtiyaç vard›r⁶⁴.

Basketbol oyununda klasikleşmiş 3 temel pozisyon vard›r. Bu pozisyonlarda oynayan oyuncular o pozisyonun gerektirdiği görevleri yapmakla yükümlüdür. Pozisyonlar şu şekildedir;

Oyun Kurucu

Bu pozisyonda oynayan oyuncular genellikle takımın idarecisi, oyun kurucusu ve hücum sahasına top taşıyıcısıdır. Teknik yönden mükemmel, spor zekası ve görüş bakımından çok iyi becerilere sahip olmalıdır. Çoğunlukla kısa boylu oyuncular bu pozisyonda oynarlar. Çünkü kısa boylu oyuncular da top hakimiyeti ve tekniği, vücut ağırlık merkezinin yere yakın olması nedeniyle daha iyi gelişmektedir. Bu oyuncular, daha seri, çabuk, çevik ve süratli oyuncular olarak tanınırlar⁴³.

Forvet Oyuncusu

Forvet oyuncularından sayı ve rebound da pivot oyuncularına yardım etmeleri beklenir²⁴. İyi şıçrayan, kuvvetli ve top tekniği gelişmiş, pozisyona uyan, yerine göre oyun kurucu, yerine göre post-pivot oynayabilen kişiler iyi forvet olabilirler. Yukarıda sayılan özelliklere sahip olmak çok iyi temel basketbol tekniklerine sahip olmak anlamına gelir. Her takımın yükünü bu tip oyuncular taşırlar. Bu oyuncular süratli ve çevik olurlar⁴³.

Pivot Oyuncular

Genellikle takımın en uzun boylu oyuncular pivot olarak oynarlar. Savunmada ve hücumda potaya en yakın oynayan oyuncular oldukları için en zor görevleri yüklenirler. Pivot oyuncular her zaman takımlarının en büyük kozu ve güven kaynağıdırlar. Bir pivot oyuncusu pota dibinde çok becerikli olmalı, her iki elini de aynı beceri ile kullanabilmelidir. Şıçrama ve kuvvet yönünden gelişmiş ve yeterli olmalıdır⁴³. Bu bölgede oynayan oyunculardan rebound, perdeleme ve genellikle potaya yakın sayı bulmaları beklenmektedir²⁴.

Antrenör takımın hücum setlerini organize ederken, oyuncuların özelliklerini iyi etüt ederek, bunları kendi hücum sistemi içinde şekillendirmesi gerekir. Kağıt üzerinde güzel ve uygulanabilir görünen veya herhangi bir takımın uygulayıp başarılı olduğu hücum setleri, oyuncu özelliği ve farklılığından dolayı her takım için uygun olmayabilir⁶⁴.

2.1.3. Bayan Basketbolcuların Fizyolojik ve Motorik Özellikleri

Bayan basketbolcular, fizyolojik, anatomik, psikolojik ve özel durumları ile erkek basketbolculara göre farklı bir yapıya sahiptirler. Bu farklılıklar bayan basketbolcular için bazen avantaj bazen de dezavantaj olmaktadır. Bayanların anatomik yapıları incelendiği zaman, farklılık, % 5-10 civarında gözükürken, bu oran, fizyolojik yapıları açısından % 10-20'ye çıkmaktadır.

Bayanlarda kas ve kalp kütlesi ve bunların antrenmana cevabı, dolayısıyla kuvvet, daha az gelişim göstermektedir. Kas-kuvvet gelişimi, bayan sporcularla erkek sporcular arasındaki en belirgin özelliktir. Buna bağlı olarak anaerobik güç de bayanlarda daha zayıftır. Fakat aerobik kapasite kilogram başına düşen O₂ olarak hesaplandığı zaman fazla bir farkın olmadığı görülmüştür⁴⁷.

Bayanlar, iskelet sistemi açısından da daha zayıf ve ince bir yapıya sahiptirler. Üst ekstremiteler daha dar ve ağırlık merkezinin aşağıda olmasına sebep olan alt ekstremiteler daha geniştir. Bayanlarda vücut yağ yüzdesi, hormonal yapının farklılığından dolayı daha fazladır. Tüm bu farklılıklar bayan basketbolcular için önem taşıyan kuvvet ve sıçrama kuvveti, sürat, aerobik ve anaerobik kapasite gibi faktörleri olumsuz etkilemektedir.

Antrenman planlaması açısından ise bayan sporcularla erkek sporcular arasında fazla bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Çünkü antrenman, sporcunun maksimum kapasitesine göre yapılacağı için, yüklenmenin kapsam ve şiddeti açısından cinsler arasında pek ayrım yapılmaz. Fakat süre ve dinlenme ilkeleri konusunda dikkatli davranmak gerekir. Çünkü bayan sporcularda, maksimum kalp atım sayısına hızlı erişildiğinden yorulma daha çabuk, bazal metabolizma düşük olduğundan toparlanma süreleri daha yavaş olacaktır⁴⁷.

2.2. Basketbolda Teknik ve Taktik

Basketbol, takım sporu olması haricinde, oyuncuların bireysel özelliklerini ortaya koymaları açısından eşsiz bir spordur. Basketbol, bireysel özelliklerin bencil olmayan bir şekilde ortaya konmasını ve teknik özelliklerin öğrenilmesinden sonra, bunların oyun taktiğiyle birleştirilmesini gerektirir²⁷.

Oyun felsefesini tek cümle ile ifade etmek gerekirse, basketbol temel hareketler oyunudur. Temel hareketlerin iyi ve hatasız uygulanması çok önemlidir¹². Teknik becerileri geliştirilmemiş bir oyuncunun iyi basketbol oynaması düşünülemez⁵⁰. Teknik beceriler başarılı bir basketbol takımına sahip olmanın temelini oluşturur. Etkili antrenmanlar sadece doğru tekniğe sahip oyuncuların sürekli olarak geliştirilmesiyle sağlanabilir⁴⁵. Basketbolda temel hareketlerin önemi, başta Amerika olmak üzere bu sporda ileri gitmiş olan bütün ülkelerde kanıtlanmış ve artık üzerinde tartışılmayan bir konu olarak kabul edilmiştir¹².

Sporcuların basketbol bilgileri çok önemlidir ama bu bilgileri nerede, ne zaman, ne kadar uygulayacakları daha önemlidir. Bu ise temel hareketlerin geliştirilmesiyle ortaya çıkar. Sporcular, altyapılardan, A takıma kadar her seviyede bu tür eksikliklerini gerek takım, gerekse bireysel antrenmanlarla detaylara da önem vererek olabildiğince azaltmak yoluna gitmelidir. Detaylara önem verilmezse, teknik öğrenilemez⁶⁴.

Basketbolun topla oynanması ve topun paylaşımı esasına dayanması nedeniyle her oyuncu top tutmayı iyi bir şekilde öğrenmelidir. Bu aşamada oyuncu değişik durumlarda topu kurallara uygun olarak tutmayı, korumayı ve kullanmayı öğrenecektir. Doğru top tutma oyuncuya pas, şut ve top sürme aşamasında uygun karar verme ve çabuk hareket etme özelliği de kazandıracaktır. Basketbol oyununda oyuncunun çok fazla kullanacağı şut, pas ve top sürme gibi ana becerilerin öğretimde bu aşamalar sonrasında ele alınması denge ve öğrenmenin verimliliği açısından önemlidir.

Bireysel temel tekniklerin ana becerilerinden birisi de pasdır. Pas, topun oyuncu tarafından oyun kurallarına uygun olarak tek veya çift elle ve çeşitli şekillerde takım arkadaşlarına aktarılması olayıdır. Oyunun ve oyuncunun hızının arttırılması pasın günümüz basketbolundaki yerini arttırmıştır. Oyunda pas becerilerinin bir çok özelliği, topun alınması aşamasında top tutma tekniği ile benzerlik göstermektedir. Oyuncunun top tutma sonrasında pas becerisini geliştirmesi bu aşamada diğer tekniklere göre daha kolaydır⁸.

Basketbolda oyuncunun, kurallar içerisinde sahada nasıl durması, hareket etmesi ve ayaklarını nasıl kullanması gerektiğini bilmesi gerekir. Oyunu öğrenmek için çaba harcayan oyuncu öncelikle sahada nasıl durması gerektiğini öğrenmelidir. Basketbolda oyuncunun sahada durması duruşlar ile gerçekleşmektedir. Duruşlar, oyuncunun sahada kurallar içerisinde nasıl durması gerektiğini belirten temel bir beceridir.

Oyunda duruşlar, Temel duruş ve Hücüm-Savunma duruşların› kapsamaktadır. Oyuncu temel duruşu, öğretimin değişik aşamalarında beceri transferlerini doğru ve dengeli olarak gerçekleştirmek amacıyla kullanmaktadır⁸.

Duruş becerisini geliştiren oyuncu daha sonra saha içerisinde kurallar çerçevesinde nasıl hareket etmesi gerektiğini de öğrenmelidir. Basketbolda oyuncunun saha içi hareketleri koşma, kayma, yön/hız değiştirmedir. Basketbolda top tekniği geliştirme çalışmaları dışında top ve parmak becerilerinin birlikte geliştirilebildiği diğer bir teknik de top sürmedir. Top sürme, topun kontrol altına alındıktan sonra durarak veya hareket halinde başka oyuncuya temas ettirilmeksizin tek el ile yere doğru itirilerek hareket ettirilmesidir. En basit anlam› ile ise top sürme, topun el ve zemin arasındaki gidiş-geliş olayıdır. Top sürmenin değişik aşamalarında top ve oyuncunun parmakları sürekli etkileşim halinde olacaktır. Bu etkileşim ise oyuncunun parmak-top becerilerini diğer tekniklere göre daha çabuk gelişmesini sağlayacaktır⁸.

Hücüm basketbolunda ise oyunun ana hedefi şuttur. Şut, hücum oyuncusunun kurallara uygun olarak topu elleri ile direkt potaya atma hareketidir. En basit anlam› ile ise şut, oyunda sayı yapmaktır. Bu durum tüm basketbol severlerin ilgisini çekmektedir. Bu nedenle bir çok antrenör şutun öğretim aşamalarının farklı dönemlerinde şut için çok fazla zaman harcamaktadır.

Basketbolda bir diğer temel beceri ise ribaund'dır. Ribaund, savunma ve hücum aşamalarında topun rakipten daha fazla kazanılması ve kullanılması› içermektedir. Topun bir takım tarafından fazla kullanımı, değişik aşamalarda oyunun dengesinin o takım lehine olması demektir. Bu durum farklı boyutlarda oyunun sonucunu direkt olarak etkilemektedir. Oyuncular topa daha fazla sahip olabilmek amacıyla ribaunt tekniklerini değişik durumlarda kullanabilme becerilerini geliştirmelidir. Bireysel hücum tekniğinin son bölümünü ise aldatma hareketleri içermektedir. Aldatma hareketleri, oyuncunun uygulayacağı değişik hücum becerileri öncesinde rakibin dengesini bozmaya yönelik olarak gerçekleştirilen hareketlerdir. Bu hareketler günümüz gelişen basketbolunda uygulanması zorlaşan hücum becerilerinin kullanımı ve oyuncunun oyunda pozisyon bulması› açısından önemlidir⁸.

Bütün takım oyunlarında olduğu gibi basketbolda da bir müsabakanın kazanılması, iyi planlanan ve uygulamaya dönüşebilen taktik hazırlığa bağlıdır. Bu taktik hazırlık oyunculara, bireysel ve takım halinde

sahay› tanımlar›n›, zaman› kullanmalar›n›, değişen koşullarda nerede, ne zaman, nasıl ve ne şekilde davranmaları gerektiğini anlamalar›n› sağlar⁵⁰.

Basketbol oyununda taktik, kendi ve rakibin performans› ile çevresel koşullar üzerine kurulmuş olan planlı davranışlar› içermektedir. Oyunda planlı davranışlar stratejilerle bütünsel hale getirilmektedir. Stratejiler doğrultusunda geliştirilen taktikler basketbolun performans aşamasında önemli bir yer tutmaktadır. Taktik bölüm oyunun bütünsel yani takım boyutunu (5:5) ifade etmektedir. Bireysel basketbol becerilerini geliştiren ve bu hareketlerini de ön taktiklerle pekiştiren oyuncular taktik bölümde oyunla tanışacaktır. Oyuncular geliştirdiği ve ön taktiklerle de pekiştirdiği bireysel basketbol becerilerini oyun formu içerisinde planlı olarak nasıl kullanması gerektiğini bu aşamada öğrenecektir⁸.

2.2.1. Basketbolda Savunma

Oyuncuların çoğunluğu basketboldan alacağı zevki hücumdan aldığı zevkle sonuçlandırır. Ancak savunma yapmak da çok zevkli ve hatta ödüllendiricidir. Müsabakada, yaklaşık olarak oyunun yarısında savunma yapılmaktadır. Bundan dolayı savunma yapabilme yeteneği herhangi bir takımın müsabakayı kazanması için en önemli unsurdur¹².

Her oyuncu iyi bir savunmacı olabilir. Savunma yapmak için çok iyi atletik becerilere veya deneyime gerek yoktur. Savunmanın temelini istek ve çok çalışma ve temel savunma prensiplerini öğrenme oluřturur²⁹.

Savunma, basketbol oyununda büyük bir denge unsurudur. Hücumla göre savunma yapmak çok fazla kurnazlık istememektedir. Çünkü oyuncular hareket etmekte ve savunmayı top olmadan yapmaktadırlar ve buna ek olarak potaya daha yakın durumda bulunmaktadırlar. Vasat bir oyuncu yeterli savunma yapmayı öğrenebilir. Bu, hücum becerilerini geliştirmede geçerli değildir.

Savunmacı takım, hücumcu takıma göre daha kolay maçın kontrolüne sahip olur. Tam saha sürekli baskılı savunma, giden bir müsabakayı geri döndürebilir. Savunmacı takım oyunun temposunu kontrol ederek, oyunu hızlandırabilir veya yavaşlatarak karşı takımın hızlı hücumlarını durdurabilir. Veriler göstermektedir ki, yakın sayı farkıyla bitmiş çok fazla maçı iyi savunma yapan takımlar kazanmıştır. Bunun için faul yapmadan bir savunma sistemi kurup, topa sahip olmak ve sayıya gitmek lazımdır¹².

Geliştirilmiş hücum düzenleri, perdeleme oyunları ve modern oyuncunun çok ilerlemiş yetenekleri savunma basketbolunu çok güç durumlara sokmaya başlamıştır.

Çok amaçlı bir savunmanın ortaya çıkarılması için çabalar sürdürülmektedir. Artık tek bir savunma türünün bütün hücumlara başarı ile karşı koyma imkanı yavaş yavaş ortadan kalkmaktadır. Şu gün için her hücumla karşı koyacak bir savunmanın ortaya konulması çok güçtür. Ancak bu sorun çok iyi planlanmış bir savunma sisteminin düzenlenmesi ile mümkün olabilir. Önerilen sistem, temel bir savunma tipinin seçilmesi, değiştirilebilen ikinci bir savunma tipinin buna eklenerek ve rakip takımların yakından izlenerek savunmada değişikliklerin uygulaması ile olur⁵⁰.

Takım savunması, beş kişinin hep birlikte hücum eden rakibine baskı yaparak sayı atmadan topu ele geçirme çabasıdır. Savunmanın iyi olması, oyunculara ve antrenörlere çeşitli yönlerden güvenlik sağlar. Kuvvetli savunma yapan takımlar her zaman tehlikeli bir rakiptir ve iyi savunmacı bir takım skoru iyi savunma ile aşağıda tutabilir. Kötü yüzdeli oynanan maçlarda iyi savunma yapan takım maçın temposunu kontrol eder ve maçın kaybedilmesini engelleyebilir. İyi bir takım savunması her zaman takım hücumunu tamamlar¹².

Adam adama ve bölge savunması olmak üzere başlıca iki savunma türü, hücum basketbolunun gelişme hızını yavaşlatmak ve tesirini azaltmak üzere birçok yeni tipleri ortaya koymuştur⁵⁰.

Adam adama savunma, basketbolda en geçerli ve günümüzde en çok uygulanan bir savunma türüdür⁵⁰. Bu, ortalama kapasiteye sahip bir savunma takımının genelde başarılı olma ihtimalini arttırır. Pratikte bütün takımların bu tip savunmayı düşünmesinin nedeni sezon içinde yapılabilecek ve türlü avantajlar içeren ve rakip takımına en iyi şekilde savunma yapılabilecek yöntemlerden biri olduğu içindir. Her oyuncu kendi sorumlu olduğu alanın getirdiği kuralları öğrenmeli ve bu doğrultuda kendi adamını savunmalıdır¹². Oyuncuların bire bir oynayarak sorumluluğu, kişisel savunma kabiliyetini geliştirerek kendine olan güvenini arttırır. Oyun açısından ise; antrenörün, belirli bir rakip ile mücadele etmeyen oyuncuyu kolayca belirlemesini, bu işle görevli olanı değiştirebilmesini, rakip oyuncunun zayıf olup olmadığının belirlenmesini ve mutlaka topu alması gerekiyorsa savunmanın baskı yapmasını sağlar. En önemli dezavantaj ise, savunmada dikkatsizlik ve tehlikeli pozisyonlar oluşabilmesi ve bloklama taktikleridir. Adam adama savunmada faul daha çok olur. Savunma oyuncuları top yerine rakibe konsantre olacağı için, top kesme imkanları azalacaktır. Ayrıca, hızlı hücum şansı bölge savunmasına göre daha azdır⁵.

Adam adama savunmanın temel hareketleri öğrenildikten sonra, bölge savunması gibi diğer savunma çeşitleri bu temel üzerine kurulmalıdır¹². Başlangıçta bölge savunması yapan takımlar güçlerini ve enerjilerini hızlı hücum ve hücum oyununa saklamak için kullandılar. Genellikle bölge savunması, yavaş bir takımın uyguladığı savunma türü olarak düşünüldü ve her zaman rakip antrenör ve seyirciler tarafından hafife alındı. Bölge savunmasındaki gelişmeler, yeni dizilişler ve bulunan yeni taktikler ve teknikler sonucunda modern basketbolda yerini aldı ve saygınlık kazandı⁵⁰.

Bölge savunmaları oyuncunun belirli bir alandan sorumlu olduğu savunma sistemleridir. Savunma oyuncusu bu bölge içinde hücum oyuncusunun tüm aksiyonlarını rahatsız eder ve önler. Bu nedenle bu savunma, bölge savunması olarak adlandırılmıştır. Bölge savunmalarında oyuncular topun pozisyonlarına ve hücum oyuncularının hareketlerine göre değişik dizilişlerde sorumlu oldukları bölgeleri savunmayı öğrenecektir. Bu sistem içerisinde oyuncular değişik dizilişler içerisinde, topun hareketine göre ve temel savunma ilkelerini yerine getirerek hareket etme becerilerini geliştirecektir. Bölge savunmaları rakip takımların ve oyuncuların zayıf noktalarından yararlanmasını bilen bir hareketin zeminini hazırlaması yönünden bir çok faydalar sağlar^{8,50}.

Her bölge savunması, bölgesinin genişliği ve yeri, sahanın dağılımına göre düzenlenmiştir. Bu dağılıma göre temel bölge savunması dizilişleri; 2-1-2, 2-3, 3-2, 1-2-2, 2-2-1, 1-3-1 şeklindedir⁵⁰.

Bölge savunması bazı durumlarda adam adama savunmadan farklı özelliklere sahiptir. Bölge savunmalarının amacı rakip takımın dış şut atmaya zorlamaktır. Oyuncuların hareketleri topluca, topun hareketine göre olur. Top tarafındaki oyuncular iyi şut attırmak ve içeri doğru yapılacak hareketi engellemekle sorumludurlar ve her oyuncu savunma reboundunda eşit sorumluluğa sahiptir. Topun ele geçmesiyle oyuncular hızlı hücum amacıyla savunmadan hücumla geçmek için hazır olmalıdırlar¹².

Baskılı savunmalar ise çok faydalı ve bir o kadar da riskli savunmalardır. Baskılı savunmaların günümüzde sık kullanılması nedeni, başarılı antrenörlerin oyuncularının kabiliyetlerini analiz edip, bunu baskılı takım savunmasına göre geliştirip kullanmasıdır¹². Baskılı savunmalar, hücum organizasyonunu başlangıcından itibaren yoğun bir savunma ile bozmayı ve rahatsız etmeyi amaç edinir⁵⁰. Baskılı savunmalar rakip takımın set düzenini dağıtmak için kullanılır. Topa iyi sahip olan ve bütün maç süresince daha fazla topa sahip olma isteğinde olan takımlar baskılı savunmalara karşı istediklerini kolayca elde edemezler. Bu tip savunmalarda daha fazla top kapılarak hızlı hücum olanağı yaratılabilir. Baskılı savunmalarda oyuncular daha fazla efor sarf edecekleri ve bireysel yeteneklerini tam anlamıyla ortaya koyacakları için daha fazla oyuncunun oynama şansı artacaktır^{12,50}.

Adam adama ve bölge savunmaları dışında oyunun performans sürecinin değişik bölümlerinde kullanılan savunmalardan biri de kombine savunmalardır. Kombine savunmalar bölge ve adam adama savunmalarının birlikte uygulandığı savunmalardır. Bir kısım oyuncular adam adama savunma, geri kalanları da bölge savunması yapacağı için bu sistem, her iki savunma sisteminin unsurlarını içeren bir savunma sistemidir. Oyuncular adam adama ve alan savunmalarını kavrayıp geliştirdikten sonra kombine savunma sistemlerinin değişik dizilişler içerisinde işleyişlerini öğrenirler^{8,50}.

Basketbolda savunma, oyuncuların teknik öğretim aşamasında bireysel olarak geliştirdikleri savunma becerilerini sistemler içerisinde bütün olarak kullanmayı öğrenmeleriyle oluşur. Sistemler içerisinde temel ilkelerin ve işleyişlerin doğru olarak geliştirilmesi oyun içerisinde savunmanın bütünlüğünü sağlayacaktır⁸.

2.2.2. Basketbolda Hücüm

Basketbol hücumunda, bir oyuncunun topa sahip olma, top sürme, pas, ayak hareketleri, şut, hücum rebound'u gibi temel hareketleri iyi yapabilmesi gerekir. Temel hareketlerin iyi öğrenilmesinden sonra, oyuncunun bunlar> hücumla nasıll adapte edeceğini öğrenmesi gerekir⁴¹. Bir oyuncunun şut, pas vb gibi temel hareketleri ne kadar iyi olursa olsun eğer kendini 1'e 1 hücum gücü konusunda geliştirmemişse rakibi karşısında kolay sayıya gidebilmesi oldukça zordur⁵⁹.

Basketbolda takım hücumu, savunma oyuncularının değişik hareketleri karşısında tüm takım oyuncularının planlı olarak hareket etmesi ve bunun sonucu topu rakip takım çemberinden geçirme çabasıdır. Bu çaba planlanan stratejiler doğrultusunda hücum becerilerini bütün olarak kullanmayı gerektirmektedir. Hücum taktiğinde oyuncular savunmanın durumuna göre uygun pozisyon alma, çabuk hareket etme ve değişik durumlarda hücum becerilerini doğru olarak kullanmayı öğrenirler⁸.

Konu olarak hücumu hazırlamak birçok antrenör seminerine konu olmaktadır. Bu her seviyede çok önemlidir¹². Basketbol antrenörlerinin üzerinde tartıştıkları klasik bir soru vardır. En iyi hücum felsefesi nedir? Serbest hücum mu, yoksa önceden belirlenen bir düzene göre uygulanan set hücumu mu? Her iki yaklaşımında güçlü ve zayıf noktalar vardır. Doğal bir arayış sonucu, son yıllarda bir çok antrenör bu iki felsefenin güçlü noktalarını birleştirerek ve aynı zamanda her ikisindeki zayıf noktalardan arınmış hücum biçimleri geliştirmeye çalışmışlardır⁵⁶.

Her takımın belirli bir hücum düzeni vardır. Bütün takımların alan savunmasına, adam adama savunmaya, kombine savunmaya, prese karşı setleri, kenar ve dip oyunları vardır. Etkili hücum edebilmek için takımdaki bu setlerin oyuncuların yapısına ve özelliklerine göre seçilmesi yada düzenlenmesi gerekir. Antrenörlerin başka bir takımın başarıyla uyguladığı bir hücum setini olduğu gibi alıp kendi takımına uygulamak beklenen verimi vermeyecektir. Bütün hücum düzenlerinin amacı sayıya giden kolay yolu bulmaktır. Bunun için de bu düzenlerin içinde topun doğru zamanda, doğru yerde, doğru adamla buluşturulması gerekir. Hangi düzenin hangi amaçla yapıldığının doğru belirlenmesi gerekir¹⁰.

Günümüzde hızlı hücum basketbolu her takımın ihtiyacı olduğu bir hücum silahıdır. Hızlı hücum doğru uygulanır ve yüksek yüzdeli atışlar bulunursa herhangi bir sorun yaratmaz. İyi organize olmuş takımlar hızlı hücumla %90-95 oranında skor güçlerini arttırlar^{13,14}. Bu hücum sisteminde, rakibin planladığı savunma pozisyonunun alınmasına hiç bir zaman izin verilmez. Bir takımın savunmadan hücumla çabuk geçmesi ancak hızlı hücumla sağlanabilir. Hızlı hücumda, çabukluk vardır, dinamiklik vardır, oyuncu fazlalığı ve dolayısıyla rakipten üstünlük vardır. Bu üstünlük sayesinde hücum kolaylaşır⁵⁷. Amaç, serbest yada organizeli hızlı hücum yoluyla karşı takımı 4:3, 3:3, 2:1 ve 1:0 yakalayarak sayı olanağı aramaktır. Oyuncular hızlı hücumda, genel anlamda tecrübelerini ve becerilerini ortaya koyabilirler. İyi atılan bir hızlı hücum coşkunluk yaratır. Bu oyunun en önemli bölümüdür. Eğer takımın çok fazla seyircisi varsa, ilgi çekici oynaması gerekmektedir^{12,50}.

2.3. Basketbolda Antrenörler

2.3.1. Basketbol Oyununda Antrenörün Yeri ve Önemi

Antrenör oyuncuların istedikleri hedeflere ulaşmasına yardımcı olan, kendisini geliştirmeye yarayacak araştırmaları yapan, kendisini tekrar etmeyen, sorumluluk sahibi, bilgili, çok çalışan bir liderdir^{11,30}.

Günümüzde bir sporcu ne kadar yetenekli olursa olsun, ne kadar çalışırsa çalışsın, antrenörün yardımına ihtiyaç duyar. Ancak antrenörün görevi sadece çalıştırmak ve sporun nasıl yapılması gerektiğini göstermek olmamalıdır. Antrenör, spor bilimciden, spor hekimlerinden ve spor psikologlarından aldığı bilgileri yorumlayarak, bunları takıma adapte etmelidir. Spor bilimine dayalı antrenmanlarla sporcuyu müsabakalara hazırlayan üstün mesleki niteliklere sahip bir antrenör, sporcuyu, sürekliliği olan ve bilinçli elde edilen başarılarla ulaştırır⁴⁸. Her antrenörün farklı bir

kişiliği ve alt yapısı vardır. Fakat bu, antrenörün taşıdığı sorumluluğun bilincinde olması ve kendisini yenileyerek çağdaş eğitim yöntemlerini uygulamasını engellememelidir^{30,48}.

Sporcunun ya da takımın başarılı olmasında antrenörün kişiliği büyük önem taşımaktadır. Antrenör, bir eğitici ve yol gösterici olarak bazı özelliklere sahip olmalıdır. Ancak bu özelliklere sahip olduğunda sporcusunun saygısını kazanabilir⁴⁸.

Antrenör sporun temel taşıdır. Antrenöre ne kadar çok imkan sağlanır ve ne kadar iyi eğitilirse, yetiştireceği sporcular da o kadar performans gösterecektir. Spor performansında antrenörün eğitimi oldukça önemlidir. Buna göre, her mükemmel sporcunun arkasında, güçlü ve destekleyici bir antrenörün olduğu söylenebilir. Antrenörlerin, kendi gereksinimleri, sporcunun gereksinimleri ve yapılan sporun gereksinimleri arasında uyumu sağlayacak özelliklere sahip olmaları gerekmektedir⁴⁷. Antrenörün basketbol bilgisi çok önemlidir ama neyi, ne zaman ve ne kadar öğreteceği daha önemlidir⁶⁴. Antrenörlük tarzı, nasıl kararlar alındığı, nasıl bir sistemin öğretileceği, yarışmaların nasıl organize edileceği, sporculara kararlar almaları için hangi metodların uygulanacağı ve sporculara hangi rollerin verileceği gibi başlıkların doğru seçimi, başarıda belirleyici olmaktadır⁴⁸.

Etkili bir antrenör, başarılı performans ortaya koyabilen veya sporcularından olumlu psikolojik tepkiler alabilen bir antrenördür. Antrenörler sporcuların sadece fiziksel performanslarını değil, psikolojilerini de etkilediğinden, sporcuların birçok kişisel ve bireysel

ihtiyacına da cevap vermeye hazır olmalıdırlar. Bu nedenle teknik, bilgi ve becerilere ek olarak antrenörlerin, sporcunun yaşamında liderlik, arkadaşlık, öğretmenlik, rol modeli, sınır koyucu, psikologluk, ve akıl hocalığı gibi birçok rolü de oynaması gerekebilir. Antrenör, sporcularının kişisel beklentilerine cevap vermeye hazırlıklı olan ve antrenörlük becerilerini geliştirerek takımın performansına fark yaratabileceğini ve kendi davranışlarının sporcuları üzerinde yaratacağı etkiyi bilebilen bir kişidir⁶¹.

2.3.2. Basketbol Antrenörlerinin Oyun Anlayışları

Bir antrenörün başarılı olması, diğer faktörlerden çok basketbol felsefesine bağlıdır. Basketbol felsefesini, antrenörün inandığı ilkeler ve buna ek olarak; spor bilimi, spor yönetimi ve teknik-taktik konuda sahip olduğu bilgilerin temeli oluşturur. Antrenörün takıma ne derece yararlı olduğu ise bu bilgilerin ne derece akıllıca kullanıldığı ile ilgilidir⁵⁹.

Antrenör takıma için en uygun sistemi kurmalıdır¹². Antrenörün takıma nasıl bir sistem ile oynatacağı ise kendi bilgi ve deneyimlerine ve elindeki oyuncuların becerilerine bağlıdır²⁹. Üst düzey antrenörler kendi takıma uygun, kendi sistemine uyumlu oyuncu seçme şansına sahiptirler. Alt yapı antrenörleri ise elindeki oyuncuya göre sistemi seçebilirler¹².

Oyun sistemi, antrenörlerin basketbol felsefe ve kurallarından oluşmalıdır. Bazı antrenörler oyuncuların kendi sistemlerine tümüyle uymalarını istemektedirler. Bazı antrenörler ise takımdaki oyuncuların özelliklerini temel değer olarak kabul ederek ona göre bir sistem oluşturmaktadır. Bu konuda yapılan antrenörlüğün düzeyi, takımın yaş gurubu, statüsü, yapısı gibi değişken verilere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Tüm verilere karşın özellikle alt yapı düzeyinde oyuncuların sisteme uymaları ve benimsemeleri daha yararlı olacaktır. Üst düzeyde ise yine oyuncuların sisteme uymaları istenmekle beraber, oyuncuların kişisel ve sportif nitelikleri göz önüne alınmalıdır²⁰.

2.4. Basketbolda Antrenman

Son yıllarda bireysel ve takım sporlarındaki olumlu gelişimi sürekli görmekteyiz. Bu gelişim yalnızca saha, malzeme, teknoloji gibi faktörlerle sınırlı kalmayıp sporun işlevi üzerindeki bilimsel antrenmanlara ve bunların uygulamaya istenilen bir biçimde aktarılmasına bağlıdır⁴⁷.

Bir sporcunun antrenman yapmadan başarıya ulaşması düşünülemez. Bir maçın kazanılması veya kaybedilmesi antrenmanda yapılan iyi veya kötü bir hazırlığın ürünüdür. Antrenmansız yapılan bir müsabaka yalnız eğitsel düşüncesizlik olmayıp, aynı zamanda sağlık yönünden de büyük tehlikeler doğurabilir.

Antrenman programları bilimsel olarak hazırlanmalı, sporun teorisi ve tekniği üzerindeki en yeni görüşler denenmeli ve sağlanmalıdır. Antrenmanların ağırlık noktaları tespit edilmeli ve birbiri ile doğru şekilde ahenkli olarak görülmelidir⁴⁹.

Bir takımın başarılı bir performans gösterebilmesi için, sporcuların gerekli ve yeterli teknik bilgiye ve beceriye sahip olması gerekir. Bu teknik bilgi ve beceri de, amaçna uygun, yeterli ve planlı yapılan antrenmanlarla mümkündür³².

Antrenmanları yaptırmakla yükümlü olan antrenörlerin ise ortak noktası, çok iyi birer öğretmen olmaları gerektiğidir. Oyuncuların ve yardımcı antrenörlerini motive etmekte, öğretmekte, yönlendirmekte ve onların arasındaki bağları güçlendirmekte birer usta olmalıdırlar. Başarılı antrenörler organizasyona özellikle önem verirler. Bütün bir sezon boyunca, belirledikleri hedefe ulaşmak için en iyi alıştırmaları uygulatır, antrenman programlarını en ince ayrıntılarıyla hazırlayıp, bunları en iyi biçimde uygulatırlar. Bir antrenmanda, tekrar ve zaman çok önemlidir. Alıştırmalara elverdiğince çok oyuncunun katılması ve alıştırma sırasında bütün oyuncular hareket halinde tutmak amaçlanmalıdır. Oyuncuların motivasyonu için, onlara hareketlerle ilgili gerekli bilgiler verilir ve en önemlisi sürekli olarak tekrar yapılır. Tekrarla alışkanlık haline dönüştürülmüş bir hareket müsabaka esnasında oyuncuların üzerindeki baskıları azaltır. Bir alıştırmadan diğerine zaman kaybetmeden geçmek ise temel prensip olmalıdır. Antrenörün oyuncularıyla olan konuşmaları her zaman sade, açık ve tümüyle öğretici olmalıdır. Antrenman, en iyisini öğretmek ve öğrenileni sürdürmeyi amaçlamalıdır. Uygulanan alıştırmaların amaçlarını oyuncularına açıkça anlatan antrenör, antrenmanın daha verimli geçmesini sağlar. Antrenörlüğün üst düzey bir organizasyonu gerektirdiği bir gerçek olmasına rağmen, antrenör antrenman ve alıştırmaların planlamasında esnek olmaya çalışmalıdır. Planlanan alıştırmalar tümüyle uygulanabilir olmalıdır. Antrenman sırasında alıştırmalarda yarışma ögesine yer verilmelidir. Örneğin, günlük antrenmanlarda istatistik tutmak, sporcuların kendi istatistikleriyle yarışmasını sağlayacaktır. Son olarak, oyunculara gereğinden fazla bilgi aktarmak, onlara öğrenebileceklerinden fazlasını vermeye çalışmak, bilgi aktarmamaktan daha zararlıdır⁵³.

2.5. Basketbolda Antrenman Planlaması

Spor sal antrenmanda beklenen başar ının elde edilebilmesi için, antrenmana ait temel ölçütler dikkate al ınarak kondisyonel ve koordinatif özelliklerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar ın belli bir program dahilinde uygulanması gerekmektedir¹⁸.

Başar ılı antrenörler antrenmanın verimliliğini sağlamak için antrenmanın içeriği, organizasyonu ve ğretim metodunun kıymetini çok iyi bildiklerinden antrenman planlanması'n ın da ne kadar önemli olduğunu kavrarlar⁵³. Bir antrenör yapacağı antrenman uygulamalarını ağdaş antrenman bilgisi ve spor dal ına zgn teorik bilgileri ile desteklemezse istenilen başarı ve sonuca ulaşması oldukça zordur. Başarı'n ın temelinde bilimsel verilere dayalı ve deneyimlerle desteklenmiş "sportif uygulama teorisi" bulunmaktadır. Antrenörün antrenman planlaması'n ı ve programlaması'n ı yaparken sportif uygulama teorisinin bileşenlerini iyi bilmesi gerekir⁴⁷.

Antrenman planı, gelecek için bir strateji olmalıdır. Antrenman planı belli bir antrenman hedefini yakalayabilmeye yönelik sporsal antrenman oluşumu ve yapılaşması için gerekli bütün detay önlemlerin sistematik bir düzenidir. İstenilen bir antrenman' ın amaca ulaşması için bireysel verim düzeyi gözönüne al ınarak düzenli bir biçimde antrenman uygulamaları ve antrenman biliminin yönlendirdiği antrenman sürecinin yapılařtırılmasıdır¹⁸.

Belirli bir düzeydeki bir yada çok say ıdaki sporcunun saptanmış srelerdeki antrenmanları'n ın bağlantılı bir biçimde yönlendirilmesidir. ngrlen amaca ulaşabilmek için antrenman olgusundaki elementlerin ve önlemlerin tek tek sistematik olarak planlanmasıdır⁴⁷.

Genel planlama sezon öncesinde yapılmalıdır. Planlaman ın tüm aşamalarında ve bölümlerinde aceleci davran ılmamalıdır. Tesis, teknik koşullar, oyuncular ve oyuncular ın bedensel, ruhsal, zihinsel kapasiteleri kesinlikle göz önüne alınmalıdır. Başarı ve başarısızlık planlama açısından ele alındığında, yapılan planlaman ın tüm özellikleri ile de doğru orantılıdır. Başarı ve başarısızlık, gerçekçi, hesapta olmayan ani olaylar karşısında değişkenlik ve uyum sağlama özelliği olan planlama ve bu planlamaya sadık kalma ile doğrudan iliřkilidir²⁰.

Antrenman planlaması ana hatları ile aşağıdaki sürelerle göre planlanır ve periyotlama içerisinde uygulamada geçerlilik kazanır⁴⁷.

Uzun süreli antrenman planı; temel antrenman devresinden başlayarak üst düzey antrenman devresini ya da üst düzeyde bir kaç yılı kapsayan; örnek Dünya Şampiyonaları, Olimpiyatları içerir. Yıllara yönelik antrenman planları “çerçeve planlar ve perspektif planlar” olarak adlandırılır⁴⁷.

Uzun süreli antrenman planı sabit değildir. Değişen koşullara göre gereken değişiklikler yapılmalıdır. Bu tür planlamalar 2 yada 4 yılı kapsar⁴⁷.

Yıllık antrenman planı; periyotlamanın ilkelerine uygun olarak tek ya da çok uçlu periyotlama şeklinde üç ana bölümde incelenir;

1. Hazırlık Devresi
2. Müsabaka Devresi
3. Geçiş Devresi⁴⁶

Bir ya da daha fazla haftalık planlamayı içerir. Planlamada, yılın hangi devresinde, hangi amaçlarla hazırlanması gerektiği açıkça vurgulanmalıdır⁴⁷.

Yıllık, aylık ve haftalık antrenmanın temel ilkelerini içerir. Uzun süreli ya da kısa süreli bir planlama yaparken tüm planlama devreleri birbiri üzerine örülmeli ve birbirinin aşamalı devamı olmalıdır.

3. MATERYAL VE METOD

3.1. Evren ve Örneklem

Çalışmanın kapsamı; Amerika ve Türkiye’de elit düzeydeki bayan basketbol oyuncular ve bu düzeydeki takımlara baş antrenörlük yapan bireylerden oluşmaktadır.

Çalışmanın evreni; 2005-2006 sezonunda Amerika Bayanlar Kolej Ligi (NCAA) Division I’de 54 konferansta (bölge) yer alan 330 bayan basketbol takımının antrenör ve sporcular, Türkiye’de ise yine 2005-2006 sezonunda Deplasmanlı Bayanlar Basketbol 1. Liginde yer alan 12 takımın oyuncuları oluşturmuştur. Türkiye’deki antrenörleri ise yine bu takımlara baş antrenörlük yapan ve daha önce bayanlar basketbol 1. liginde çalışmış milli takım antrenörleri oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklemi; Amerika’da kullanılan anketler random (tesadüfî seçim) yöntemi kullanılarak, her konferans (bölge) içinden seçilen 54 takıma gönderilmiş, geriye 24 takımın verileri dönmüş, toplam 264 anket istatistiksel işleme uygun bulunmuştur. Türkiye’de ise anketler Deplasmanlı Bayanlar Basketbol 1. Liginde mücadele eden tüm takımların oyuncular ve antrenörlerine uygulanmış, bu anketler kontrol edilerek, yanlış ve eksik doldurulanlar değerlendirilme dışı bırakılmış, geçerli anket sayısı 145 olarak belirlenmiştir.

Yapılan uygulama sonucunda; çalışmanın sporcu grubunu; Amerika Bayanlar Basketbol Kolej Ligi (NCAA)’nde oynayan, yaşları $20,00 \pm 1,47$ yıl, boyları $179,93 \pm 7,84$ cm olan 240, Türkiye Deplasmanlı Bayanlar Basketbol 1. Liginde oynayan, yaşları $23,52 \pm 3,97$ yıl, boyları $180,48 \pm 7,56$ cm olan 128 elit bayan basketbolcu oluşturmuştur. Deneklerin basketbol oynama yaşları Amerikan ve Türk denekler için sırasıyla $10,86 \pm 2,92$ yıl ve $11,87 \pm 4,12$ yıl’dır.

Çalışmanın antrenör grubunu; Amerika Bayanlar Basketbol Kolej Ligi (NCAA)’nde antrenörlük yapan 6 erkek ve 18 bayan antrenör ve Türkiye Deplasmanlı Bayanlar Basketbol 1. Liginde antrenörlük yapan 17 erkek antrenör oluşturmuştur.

3.2. Araştırma Yöntemi

Araştırma tarama modelindedir. Araştırma problemine ilişkin mevcut bilgiler ilgili literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiş böylece konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. Ayrıca araştırma ile ilgili, antrenörlere ve sporculara yönelik bir anket uygulanmış ve bu anket yoluyla elde edilen verilerle araştırmanın problemine çözüm aranmıştır.

Araştırma bilgi toplama aracı olarak kullanılan anketler araştırmacı tarafından geliştirilmiş, anket geliştirilmeden önce, araştırma ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiş, alanın uzmanlarıyla görüşülmüş, onların görüşü ve önerileri dikkate alınmıştır. Türkçe olarak hazırlanan anket formu iyi seviyede İngilizce dil bilgisine sahip ve basketbolla ilgilenen kişiler tarafından İngilizce'ye ve tekrar Türkçe'ye çevrilmiştir. Ortak temalar tek bir ankette toplanıp tekrar Türkçe ye çevrilerek anketlerin anlamsal bütünlüğü sağlanmıştır. Anketin çevrilmesi aşamasında aşağıdaki prosedür izlenmiştir:

Beden Eğitimi ve Spor alanında birbirinden bağımsız olarak çalışan üç araştırmacı anketi Türkçe'den İngilizce'ye çevirmiştir. Anket aynı zamanda araştırmacılar tarafından da İngilizce'ye çevrilmiştir. Elde edilen bu çevirilerin maddeleri karşılaştırılmış ve aynı çeviriye sahip maddeler belirlenmiştir. Anketin İngilizce taslağı daha sonra bir İngilizce öğretmeni tarafından tekrar Türkçe'ye çevrilmiştir. Araştırmacı, elde edilen Türkçe taslağı iki form arasında farklılık olup olmadığını test etmek için anketin orijinal versiyonu ile karşılaştırmış ve benzerliklerine göre her maddeyi en iyi temsil edecek çeviriye yer verilerek anketin son hali oluşturulmuştur.

Uygulanan anketler, demografik bilgileri, basketbol sporuyla ilgili tutum ve düşünceleri ve basketbol oyun anlayışlarını ölçmeye yönelik olarak sporcularda toplam 28, antrenörlerde toplam 36 sorudan oluşmaktadır.

Anketler Amerika'da ve Türkiye'de bazı takımlara araştırmacı tarafından bizzat, bazı takımlara posta yolu ile gönderilerek uygulanmıştır.

3.3. İstatistiksel Analiz

Anketlerin uygulanmasından sonra elde edilen ham veriler bilgisayar ortamında SPSS 15.0 paket istatistik programı kullanılarak yüzde, frekans değerleri alınarak tablo haline dönüştürülmüştür. Ayrıca bazı sorularda Türkiye ve Amerika'daki sporcu ve antrenörlerin farkını ortaya koymak için önem seviyesi olarak 0,01 ve 0,05 güven aralığında ki-kare testi değerleri alınmıştır.

4. BULGULAR

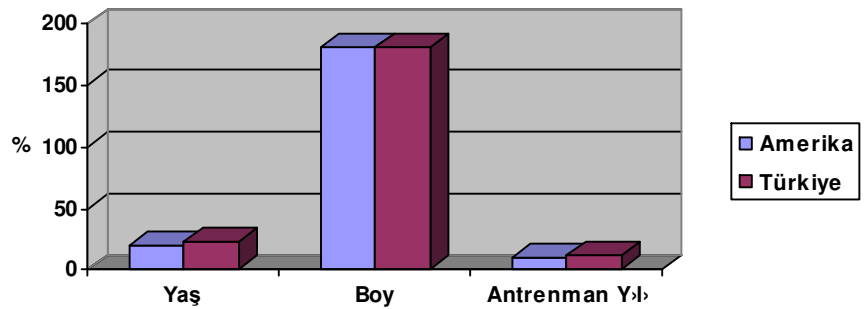
Çalışmada sporculara ve antrenörlere iki farklı anket uygulanmıştır. Uygulanan anketlerdeki sorulardan elde edilen bilgilerle oluşturulan verilerin değerlendirilmesi ile aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır .

4.1. Sporculara Uygulanan Anket Sonuçları

Tablo 1: Sporcuların ülkelere göre boy, yaş ve spor yaşı ortalamasına göre dağılımları

Değişkenler	Ülke	X	SS	Min	Max
Boy (cm)	Türkiye	180,48	7,56	163,00	198,00
	ABD	179,93	7,84	158,00	200,00
Yaş (yıl)	Türkiye	23,52	3,97	14,00	36,00
	ABD	20,00	1,47	18,00	25,00
Spor yaşı (yıl)	Türkiye	11,87	4,12	4,00	23,00
	ABD	10,86	2,92	3,00	17,00

Tablo 1’de basketbolcuların boy, yaş ve spor yaşı ortalaması değerlerine sırasıyla bakıldığında, Türk sporcularda $180,48 \pm 7,56$ cm, $23,52 \pm 3,97$ yıl, $11,87 \pm 4,12$ yıl, Amerika’daki sporcularda ise sırasıyla $179,93 \pm 7,84$ cm, $20,00 \pm 1,47$ yıl, $10,86 \pm 2,92$ yıl olarak tespit edilmiştir.

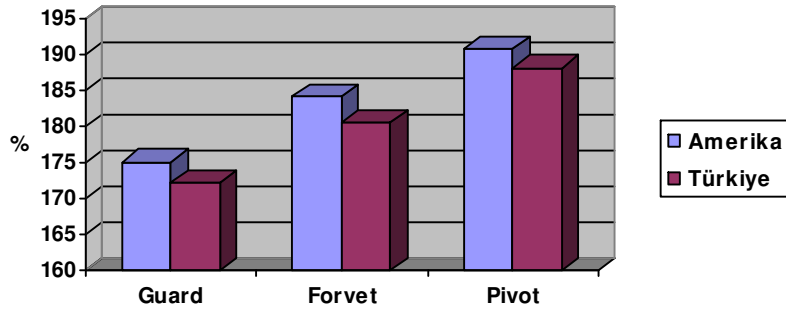

Grafik 1: Sporcuların ülkelere göre boy, yaş ve spor yaşı ortalamasına göre dağılımları

Tablo 2: Basketbolcuların boy ortalamalarının oynadıkları pozisyonlara göre dağılımları

	Ulus	Pozisyon	X	Min	Max
Boy (cm)	Türkiye	Oyun Kurucu	172,17	163,00	187,00
		Forvet	180,57	170,00	190,00
		Pivot	188,22	180,00	198,00
	ABD	Oyun Kurucu	175,13	158,00	188,00
		Forvet	184,10	176,00	195,00
		Pivot	190,91	185,00	200,00

Tablo 2'deki verilere göre, sporcuların pozisyonlara göre boy ortalamaları; Türkiye'deki oyun kurucularda $172,17 \pm 4,89$ cm, forvetlerde $180,57 \pm 4,38$ cm, pivotlarda $188,22 \pm 4,57$ cm, Amerika'daki oyun kurucularda ise $175,13 \pm 5,91$ cm, forvetlerde $184,10 \pm 4,10$ cm, pivotlarda ise $190,91 \pm 4,16$ cm olduğu tespit edilmiştir.

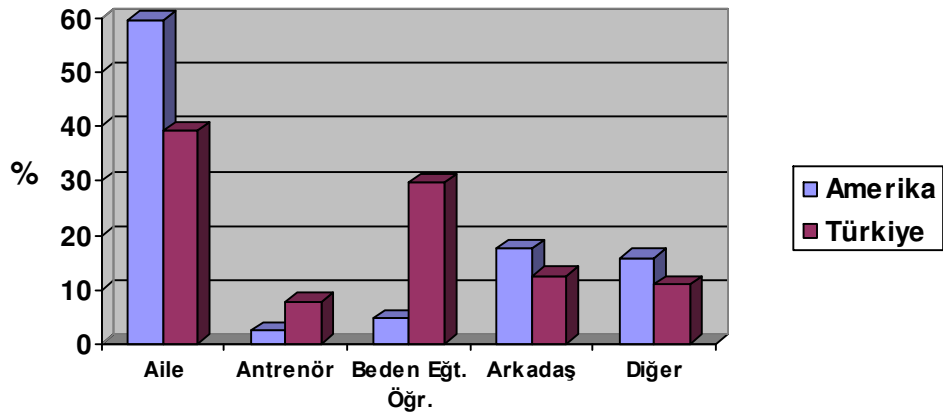
Grafik 2: Basketbolcuların boy ortalamalarının oynadıkları pozisyonlara göre dağılımları

Tablo 3: Sporcuların basketbola başlamalarında etkili olan unsurların dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Aile	f	50	143	193
	%	39,1	59,6	52,4
Antrenör	f	10	6	16
	%	7,8	2,5	4,3
Beden Eğitimi Öğretmeni	f	38	11	49
	%	29,7	4,6	13,3
Arkadaş	f	16	42	58
	%	12,5	17,5	15,8
Diğer	f	14	38	52
	%	10,9	15,8	14,1
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=54,373$, Sd=4, P =0.000

Tablo 3'deki verilere göre basketbola başlamada, ailelerin Türkiye'de %39,1, Amerika'da %59,6, antrenörlerin Türkiye'de %7,8, Amerika'da %2,5, beden eğitimi öğretmenlerinin Türkiye'de %29,7, Amerika'da %4,6, arkadaşların Türkiye'de %12,5, Amerika'da %17,5, diğer faktörlerin ise Türkiye'de %10,9, Amerika'da %15,8 olarak etkin olduğu görülmektedir.

Grafik 3: Sporcuların basketbola başlamalarında etkili olan unsurlar

Tablo 4: Katılımcıların ailelerinin aktif olarak spor yapma durumlarına göre dağılımları

Değişken	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	67	187	254
	%	52,3	77,9	69,0
Hayır	f	61	53	114
	%	47,7	22,1	31,0
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=25,532$, Sd=1, P değeri=0.000

Tablo 4 incelendiğinde, Türkiye'deki basketbolcuların %52,3'ünün, Amerika'daki basketbolcuların ise %77,9'unun ailelerinde aktif olarak spor yapmış kişiler olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların "Basketbolu bıraktıktan sonraki kariyerinize antrenör olarak devam etmeyi düşünüyor musunuz?" sorusuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	63	94	157
	%	49,2	39,2	42,7
Hayır	f	65	146	211
	%	50,8	60,8	57,3
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=3,448$, Sd=1, P değeri=0.063

Tablo 5'e bakıldığında, çalışmaya katılan sporcuların basketbolu bıraktıktan sonraki kariyerinize antrenör olarak devam etmeyi düşünüyor musunuz? sorusuna ilişkin olarak, Türkiye'deki sporcuların yarısının (% 50,8), Amerika'daki sporcuların % 60,8'inin "hayır" cevabını verdikleri görülmektedir.

Tablo 6: Sporcuların basketbol yaşantılarında spor bursu alıp almadıkları'nın dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	96	184	280
	%	75,0	76,7	76,1
Hayır	f	32	56	88
	%	25,0	23,3	23,9
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$X^2=0,127$, $Sd=1$, P değeri=0,721

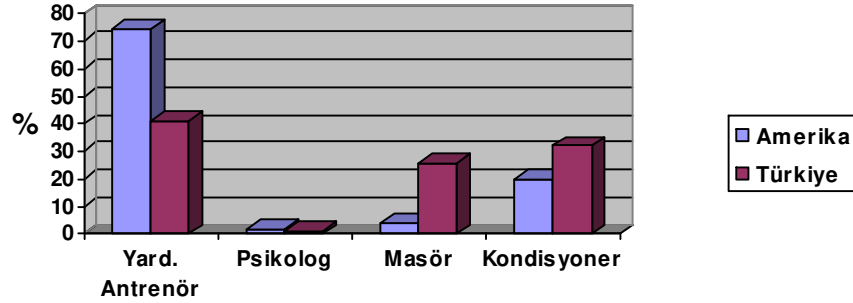
Tablo 6'da, çalışmaya katılan Türkiye'deki sporcuların %75,0'inin, Amerika'daki sporcuların ise %76,7'sinin spor bursu aldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 7: Araştırma kapsamına alınan sporcuların, performanslarını arttırmak için antrenörden sonra en çok yararlandıkları elemanların kim olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Yardımcı antrenör	f	53	178	231
	%	41,4	74,2	62,8
Psikolog	f	1	5	6
	%	,8	2,1	1,6
Masör	f	33	9	42
	%	25,8	3,8	11,4
Kondisyoner	f	41	48	89
	%	32,0	20,0	24,2
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$X^2=55.639$, $Sd=3$, $P=.000$

Tablo 7' deki verilere göre, Türkiye'deki (%41,4) ve Amerika'daki (%74,2) basketbolcuların antrenörden sonra performansları açısından en çok yardımcı antrenörden yararlandıkları tespit edilmiştir.

Grafik 4: Araştırma kapsamına alınan sporcuların, performanslarını artırmak için antrenörden sonra en çok yararlandıkları elemanların kim olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Tablo 8: Katılımcıların, takımlarının sahip olduğu (Tesis, Araç-Gereç vb.) imkanların yeterliliğine ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	56	184	240
	%	43,8	76,7	65,2
Hayır	f	69	10	79
	%	53,9	4,2	21,5
Kısmen	f	3	46	49
	%	2,3	19,2	13,3
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$X^2=127,817$, $Sd=2$, P değeri=0.000

Tablo 8'e bakıldığında, araştırma kapsamına alınan Amerika'daki sporcuların %76,7'si takımlarının sahip olduğu imkanları yeterli bulurken, Türkiye'deki sporcuların %53,9'unun imkanları yeterli bulmadıkları görülmektedir.

Tablo 9: Sporcuların sezon öncesi sağlık kontrolünden geçmelerine ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	115	231	346
	%	89,8	96,3	94,0
Hayır	f	13	9	22
	%	10,2	3,8	6,0
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$X^2=6,095$, $Sd=1$, P değeri=0.014

Tablo 9 incelendiğinde, Türkiye'deki (%89,8) ve Amerika'daki (%96,3) sporcuların büyük bir çoğunluğunun sezon öncesi sağlık kontrolünden geçtikleri tespit edilmiştir.

Tablo 10: Basketbolcuların hazırlık ve müsabaka döneminde fizyolojik performans ve alan testlerinden geçmelerine ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	74	191	265
	%	57,8	79,6	72,0
Hayır	f	54	49	103
	%	42,2	20,4	28,0
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0%	100,0%	100,0%

$X^2=19.631$, $Sd=1$ P=.000

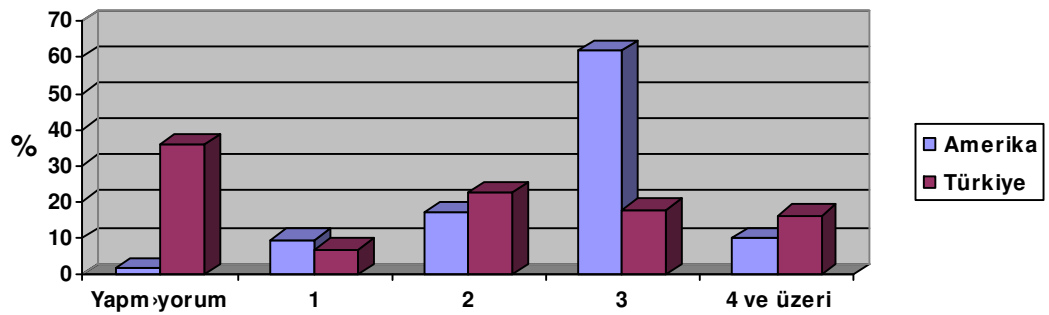
Tablo 10' da çalışmaya katılan Türkiye'deki basketbolcuların %57,8'inin, Amerika'daki basketbolcuların ise %79,6'sının hazırlık ve müsabaka döneminde fizyolojik performans ve alan testlerine tabii tutuldukları tespit edilmiştir.

Tablo 11: Sporcuların hazırlık döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Yapmıyorum	f	46	4	50
	%	35,9	1,7	13,6
Bir	f	9	23	32
	%	7,0	9,6	8,7
İki	f	29	41	70
	%	22,7	17,1	19,0
Üç	f	23	148	171
	%	18,0	61,7	46,5
4 ve Üzeri	f	21	24	45
	%	16,4	10,0	12,2
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=111.255$, $Sd=4$, $P=.000$

Tablo 11 incelendiğinde, hazırlık döneminde Türkiye'deki sporcuların %35,9'u bireysel antrenman yapmazken, Amerika'daki sporcuların % 61,7' sinin haftada 3 kez bireysel antrenman yaptıkları tespit edilmiştir.

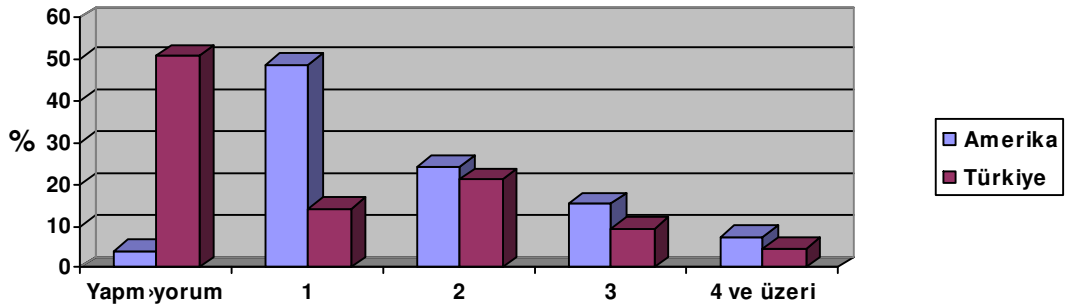
Grafik 5: Sporcuların hazırlık döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımlar

Tablo 12: Sporcuların müsabaka döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Yapmıyorum	f	65	10	75
	%	50,8	4,2	20,4
Bir	f	18	117	135
	%	14,1	48,8	36,7
İki	f	27	58	85
	%	21,1	24,2	23,1
Üç	f	12	37	49
	%	9,4	15,4	13,3
4 ve Üzeri	f	6	18	24
	%	4,7	7,5	6,5
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=120,025$, $Sd=4$, $P=.000$

Tablo 12'ye bakıldığında, müsabaka döneminde Türkiye'deki sporcuların yarısı (%50,8) bireysel antrenman yapmamayı tercih ederken, Amerika'daki sporcuların ise %48,8'inin haftada 1 kez bireysel antrenman yaptıkları görülmektedir.

Grafik 6: Sporcuların müsabaka döneminde yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel antrenman yaptıklarına ilişkin dağılımlar

Tablo 13: Basketbolcuların müsabakanın kazanılmasında tercih ettikleri oyun anlayışına ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Bireysel Ağırlıklı Takım Oyunu	f	10	49	59
	%	7,8	20,4	16,0
Takım Oyunu Ağırlıklı Bireysellik	f	118	191	309
	%	92,2	79,6	84,0
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$X^2=9.851$, $Sd=1$, $P=.002$

Tablo 13'deki verilere göre, Türkiye'deki basketbolcuların %92,2' sinin, Amerika'daki basketbolcuların ise %79,6' sının takım oyunu ağırlıklı bireysellik oyun tarzını tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 14: Basketbolcuların müsabakanın kazanılmasında psikolojik faktörlerin ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Önem Derecesi		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Psikoloji	1,00	f	70	79	149
		%	54,7	32,9	40,5
	2,00	f	15	80	95
		%	11,7	33,3	25,8
	3,00	f	25	42	67
		%	19,5	17,5	18,2
	4,00	f	18	39	57
		%	14,1	16,3	15,5
Toplam		f	128	240	368
		%	100,0	100,0	100,0

$X^2=25.327$, $Sd=3$, $P=.000$

Tablo 14'de, Türkiye'deki basketbolcuların yarıdan fazlasının (%54,7), birinci derecede, %14,1'nin dördüncü derecede, Amerika'daki basketbolcuların ise %32,9'unun birinci derecede, %16,3'ünde dördüncü derecede, psikolojik faktörleri önemli bulduğu tespit edilmiştir.

Tablo 15: Sporcular›n m›sabakan›n kazan›lmas›nda taktiğ›n ne derece etkili olduğ›na ilişkin g›r›şlerinin dağılımlar›

Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Taktik	1,00	f	18	50	68
		%	14,1	20,8	18,5
	2,00	f	34	47	81
		%	26,6	19,6	22,0
	3,00	f	46	77	123
		%	35,9	32,1	33,4
	4,00	f	30	66	96
		%	23,4	27,5	26,1
Toplam		f	128	240	368
		%	100,0	100,0	100,0

$$X^2=4.818, Sd=3, P=.186$$

Tablo 15`de, T›rkiye`deki basketbolcular›n %14,1`inin birinci derecede, %23,4`›n›n d›rd›nc› derecede, Amerika`daki basketbolcular›n ise %20,8`inin birinci derecede, %27,5`inin d›rd›nc› derecede, taktiğ› önemli buldukları tespit edilmiştir.

Tablo 16: Kat›l›mc›lar›n m›sabakan›n kazan›lmas›nda kondisyonun ne derece etkili olduğ›na ilişkin g›r›şlerinin dağılımlar›

Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Kondisyon	1,00	f	13	46	59
		%	10,2	19,2	16,0
	2,00	f	42	53	95
		%	32,8	22,1	25,8
	3,00	f	33	69	102
		%	25,8	28,8	27,7
	4,00	f	40	72	112
		%	31,3	30,0	30,4
Toplam		f	128	240	368
		%	100,0	100,0	100,0

$$X^2=8.258, Sd=3, P=.041$$

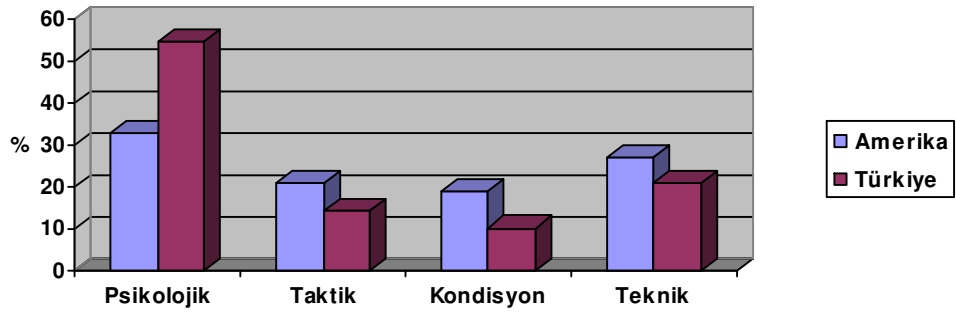
Tablo 16 incelendiğ›nde, kondisyonun ne derece etkili olduğ›na ilişkin olarak, T›rkiye`deki sporcular›n %10,2`sinin birinci derecede, %30,0`unun d›rd›nc› derecede, Amerika`daki sporcular›n ise %19,2`sinin birinci derecede, %30,0`unun d›rd›nc› derecede, g›r›ř bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 17: Sporcuların müsabakanın kazanılmasında tekniğin ne derece etkili olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Teknik	1,00	f	27	65	92
		%	21,1	27,1	25,0
	2,00	f	37	60	97
		%	28,9	25,0	26,4
	3,00	f	24	52	76
		%	18,8	21,7	20,7
	4,00	f	40	63	103
		%	31,3	26,3	28,0
Toplam		f	128	240	368
		%	100,0	100,0	100,0

$X^2=2.771$, $Sd=3$, $P=.428$

Tablo 17'ye bakıldığında, tekniğin ne derece etkili olduğuna ilişkin olarak, Türkiye'deki basketbolcuların % 21,1'inin birinci derecede, %31,3'ünün dördüncü derecede, Amerika'daki basketbolcuların ise %27,1'inin birinci derecede, %26,3'ünün dördüncü derecede görüş bildirdikleri görülmektedir.

Grafik 7: Sporcuların müsabakanın kazanılmasında en etkili özelliğin ne olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Tablo 18: Basketbolcuların hızlı hücumun ne derece etkin olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
1,00	f	97	138	235
	%	75,8	57,5	63,9
2,00	f	20	51	71
	%	15,6	21,3	19,3
3,00	f	11	51	62
	%	8,6	21,3	16,8
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=13.675$, Sd=2, P=.001

Tablo 18'e bakıldığında, müsabaka içerisinde hızlı hücumun 1. derecede, Türkiye'deki sporcularda %75,8, Amerika'daki sporcularda %57,5, 3. derecede Türkiye'deki sporcularda %8,6, Amerika'daki sporcularda ise %21,3 oranında önemli olduğu görülmektedir.

Tablo 19: Basketbolcuların set hücumunun ne derece etkin olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımı

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
1,00	f	23	57	80
	%	18,0	23,8	21,7
2,00	f	63	84	147
	%	49,2	35,0	39,9
3,00	f	42	99	141
	%	32,8	41,3	38,3
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=7.060$, Sd=2, P=.029

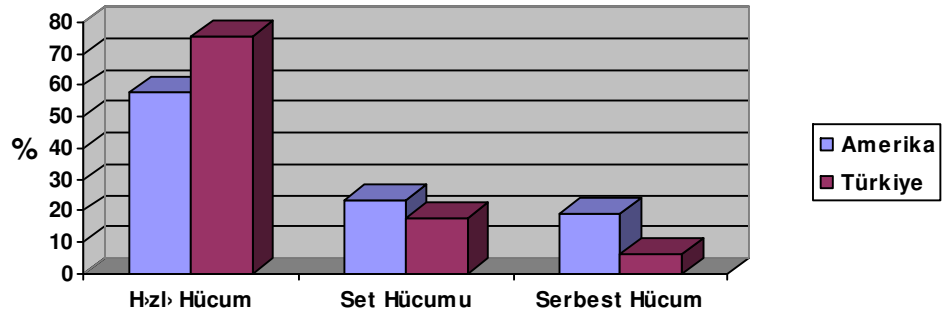
Tablo 19'a bakıldığında, set hücumunun 1. derecede, Türkiye'deki sporcularda %18,0, Amerika'daki sporcularda % 23,8, 3. derecede Türkiye'deki sporcularda %32,8, Amerika'daki sporcularda ise % 41,3 oranında önemli olduğu görülmektedir.

Tablo 20: Basketbolcuların serbest hücumun ne derece etkin olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
1,00	f	8	45	53
	%	6,3	18,8	14,4
2,00	f	45	106	151
	%	35,2	44,2	41,0
3,00	f	75	89	164
	%	58,6	37,1	44,6
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=19.375$, Sd=2, P=.000

Tablo 20 incelendiğinde, serbest hücumun 1. derecede, Türkiye'deki sporcularda %6,3, Amerika'daki sporcularda % 18,8, 3. derecede Türkiye'deki sporcularda %58,6, Amerika'daki sporcularda ise % 37,1 oranında önemli olduğu tespit edilmiştir.

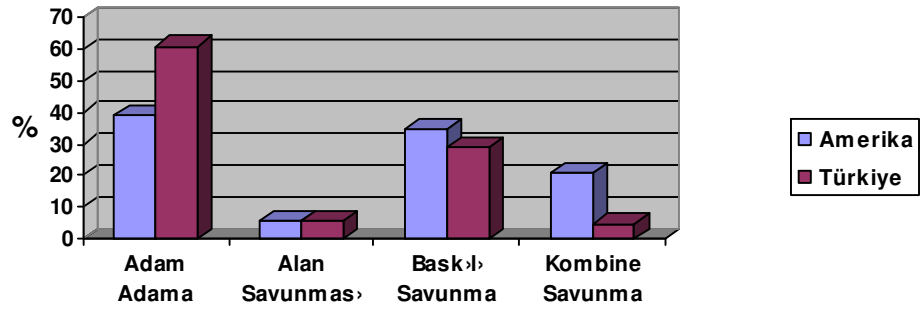
Grafik 8: Basketbolcuların en etkili hücum anlayışının ne olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Tablo 21: Çalışmaya katılan basketbolcuların en etkili savunma anlayışının hangisi olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Adam Adama	f	78	94	172
	%	60,9	39,2	46,7
Bölge	f	7	13	20
	%	5,5	5,4	5,4
Baskı	f	37	83	120
	%	28,9	34,6	32,6
Kombine	f	6	50	56
	%	4,7	20,8	15,2
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=23.591$, Sd=3, P=.000

Tablo 21 incelendiğinde, Türkiye'deki sporcuların % 60,9'unun, Amerika'daki sporcuların ise % 39,2'sinin adam adama savunma anlayışına öncelikli olarak önem verdikleri tespit edilmiştir.

Grafik 9: Basketbolcuların en etkili savunma anlayışına ilişkin görüşlerinin dağılımları

Tablo 22: Katılımcıların müsabakanın kazanılmasında öncelikli olarak hücum anlayışının mı savunma anlayışının mı daha önemli olduğuna ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Hücum	f	10	38	48
	%	7,8	15,8	13,0
Savunma	f	118	202	320
	%	92,2	84,2	87,0
Toplam	f	128	240	368
	%	100,0	100,0	100,0

$\chi^2=4.735$, $Sd=1$, $P=.030$

Tablo 22'ye göre, Türkiye'deki (%92,2) ve Amerika'daki (%84,2) sporcuların büyük bir çoğunluğunun savunma anlayışı seçeneğinde yoğunlaştıkları tespit edilmiştir.

4.2. Antrenörlere Uygulanan Anket Sonuçları

Tablo 23: Çalışmaya katılan antrenörlerin yaş ortalamalarına göre dağılımları

Ulus	X	SS	Min (yılı)	Max (yılı)
Türkiye	37,00	6,46	23	50
Amerika	43,29	8,63	25	56

Tablo 23'de çalışma kapsamına alınan antrenörlerin yaş ortalaması değerlerine bakıldığında, Türkiye'deki antrenörlerin yaş ortalaması $37,00 \pm 6,46$ yılı, Amerika'daki antrenörlerin ise $43,29 \pm 8,63$ yılı olarak tespit edilmiştir.

Tablo 24: Çalışmaya katılan antrenörlerin cinsiyetlerine göre dağılımlar

Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Cinsiyet	Erkek	f	17	6	23
		%	100,0	25,0	56,1
	Bayan	f	0	18	18
		%	,0	75,0	43,9
Toplam		f	17	24	41
		%	100,0	100,0	100,0

Tablo 24'deki verilere göre, Türkiye'deki antrenörlerin tamamı erkek antrenörlerin, Amerika'daki antrenörlerin ise %25'ini erkek % 75'ini bayan antrenörlerin oluşturduğu tespit edilmiştir.

Tablo 25: Çalışmaya katılan antrenörlerin eğitim durumlarına göre dağılımlar

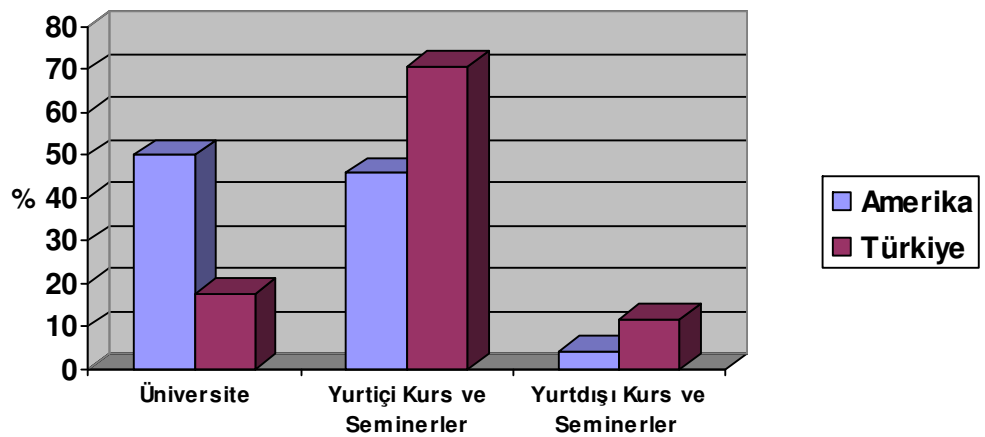
Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Eğitim Durumu	Lise	f	3	0	3
		%	17,6	,0	7,3
	Üniversite	f	10	11	21
		%	58,8	45,8	51,2
	Lisans Üstü	f	4	13	17
		%	23,5	54,2	41,5
Toplam		f	17	24	41
		%	100,0	100,0	100,0

Tablo 25'e bakıldığında, Türkiye'deki antrenörlerin %17,6'sı lise, % 58,8'inin üniversite, %23,5'inin lisans üstü eğitimi, Amerika'daki antrenörlerin ise %45,8'inin üniversite ve % 54,2'sinin de lisans üstü eğitimi aldıkları görülmektedir.

Tablo 26: Çalışmaya katılan antrenörlerin faydalandıkları eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin önem derecesine göre dağılımları

Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Eğitim Programları	Üniversite Eğitimi	f	3	12	15
		%	17,6	50,0	36,6
	Yurt İçi Kurslar Ve Seminerler	f	12	11	23
		%	70,6	45,8	56,1
	Yurtdışı Kurslar Ve Seminerler	f	2	1	3
		%	11,8	4,2	7,3
Toplam		f	17	24	41
		%	100,0	100,0	100,0

Tablo 26'ya bakıldığında, Türkiye'deki antrenörlerin üniversite eğitiminden % 17,6, yurtiçi kurslar ve seminerlerden %70,6, yurt dışı kurslar ve seminerlerden %11,8 dağılımda, Amerika'daki antrenörlerin ise üniversite eğitiminden %60,9, yurtiçi kurslar ve seminerlerden %45,8, yurt dışı kurslar ve seminerlerden %20,0 dağılımda faydalandıkları görülmektedir.

Grafik 10: Basketbol antrenörlerinin faydalandıkları eğitim programlarına ilişkin dağılımlar

Tablo 27: Katılımcıların basketbol antrenörlüğü dışında herhangi bir meslek sahibi olup olmadıklarına ilişkin dağılımlar

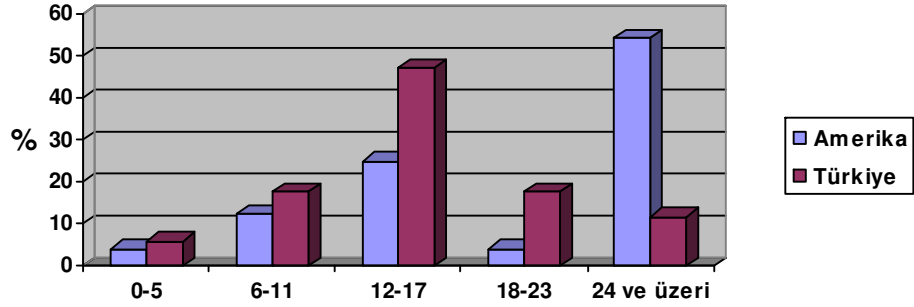
Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Yok	f	11	24	35
	%	64,7	100,0	85,4
Diğer	f	6	0	6
	%	35,3	,0	14,6
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 27`de, Türkiye`deki antrenörlerin %64,7`sinin, Amerika`daki antrenörlerin ise tamamının (%100) basketbol antrenörlüğü dışında başka bir mesleği olmadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 28: Antrenörlerin faal olarak kaç yıldır antrenörlük yaptıklarına ilişkin yüzde dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
0-5	f	1	1	2
	%	5,9	4,2	4,9
6-11	f	3	3	6
	%	17,6	12,5	14,6
12-17	f	8	6	14
	%	47,1	25,0	34,1
18-23	f	3	1	4
	%	17,6	4,2	9,8
24 ve Üzeri	f	2	13	15
	%	11,8	54,2	36,6
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 28`e göre, antrenörlerin faal olarak kaç yıldır antrenörlük yaptıklarına ilişkin olarak, Türkiye`deki antrenörlerin %47,1`inin 12-17 yıl, Amerika`daki antrenörlerin ise % 54,2`sinin 24 yıl ve üzeri olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 11: Basketbol antrenörlerinin antrenörlük yılı geçmişlerine ilişkin dağılımlar

Tablo 29: Antrenörlerin “ lisanslı olarak basketbol oynadığınız mı?” sorusuna verdikleri cevaba ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	16	24	40
	%	94,1	100,0	97,6
Hayır	f	1	0	1
	%	5,9	,0	2,4
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 29'a bakıldığında, antrenörlerin lisanslı olarak basketbol oynayıp oynamadıklarına ilişkin olarak, Türkiye'deki antrenörlerin %94,1'inin, Amerika'daki antrenörlerin ise tamamının (%100,0) lisanslı olarak basketbol oynadığını görülmektedir.

Tablo 30: Basketbol antrenörlerinin hangi tip literatürü takip ettiklerine ilişkin dağılımları

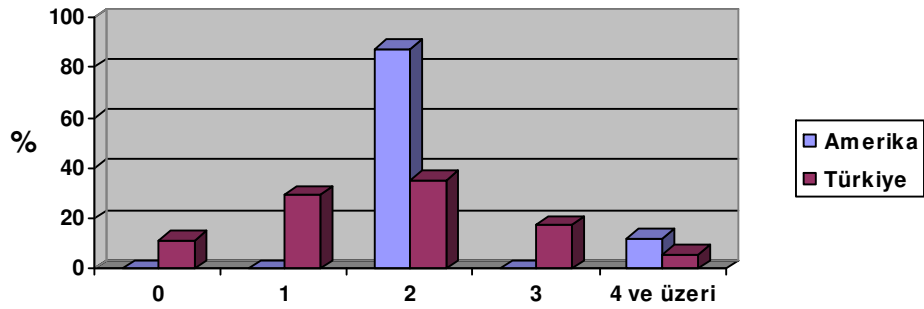
Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Literatür Tipi	Görsel Basın	f	2	4	6
		%	11,77	16,67	14,63
	Yazılı Basın	f	1	3	4
		%	5,88	12,50	9,76
	Bilimsel Yayınlar	f	-	3	3
		%	-	12,50	7,32
	İnternet	f	10	2	12
		%	58,82	8,33	29,27
	Eğitim Yayınları	f	1	8	9
		%	5,88	33,33	21,95
	Seminerler ve Kurslar	f	3	4	7
		%	17,65	16,67	17,07
	Toplam	f	17	24	41
		%	100	100	100

Tablo 30'daki verilere göre, antrenörlerin basketbol ile ilgili gelişmeleri, görsel basın yolu ile Türkiye'deki antrenörlerin %11,77'sinin, Amerika'daki antrenörlerin %16,67'sinin, yazılı basın yolu ile Türkiye'deki antrenörlerin %5,88'inin, Amerika'daki antrenörlerin %12,50'sinin bilimsel içerikli yayınlar ile Amerika'daki antrenörlerin %12,50'sinin, internet yolu ile Türkiye'deki antrenörlerin %58,82'sinin, Amerika'daki antrenörlerin %8,33'ünün, eğitim yayınları ile Türkiye'deki antrenörlerin % 5,88'inin, Amerika'daki antrenörlerin %33,33'ünün, seminer ve kurslar yolu ile ise Türkiye'deki antrenörlerin %17,65'inin, Amerika'daki antrenörlerin %16,67'sinin takip ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 31: Antrenörlerin beraber çalıştıkları yardımcı antrenör sayısına ilişkin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Hiç	f	2	0	2
	%	11,8	,0	4,9
Bir	f	5	0	5
	%	29,4	,0	12,2
İki	f	6	21	27
	%	35,3	87,5	65,9
Üç	f	3	0	3
	%	17,6	,0	7,3
4 ve Üzeri	f	1	3	4
	%	5,9	12,5	9,8
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 31'deki veriler izlendiğinde, Türkiye'deki antrenörlerin %35,3'ünün, Amerika'daki antrenörlerin ise %87,5'inin 2 yardımcı antrenör ile çalıştıkları görülmektedir.

Grafik 12: Basketbol antrenörlerinin beraber çalıştıkları yardımcı antrenör sayısının dağılımları

Tablo 32: Çalışmaya katılan antrenörlerin yardımcı antrenörlerini seçerken dikkat ettikleri özelliklerin önem sırasına ilişkin dağılımlar

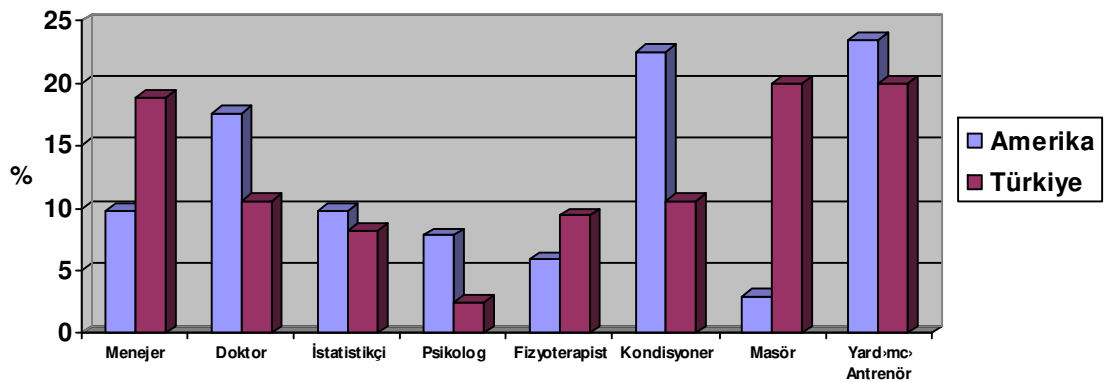
Değişkenler		Dağılım	Ulus		Toplam
			Türkiye	Amerika	
Yardımcı Antrenör Seçiminde Dikkat Edilen Özellikler	Uygulama Alanındaki Beceri	f	6	1	7
		%	35,29	4,17	17,07
	Kişilik	f	5	2	7
		%	29,41	8,33	17,07
	Oyunculuk Geçmişi	f	-	-	-
		%	-	-	-
	Antrenörlük Deneyimi	f	3	1	4
		%	17,65	4,17	9,76
	Güvenilirlik	f	2	13	15
		%	11,77	54,17	36,58
	Oyuncu Diyaloğu	f	-	4	4
		%	-	16,66	9,76
	Verilen Görevi Yerine Getirme	f	1	3	4
		%	5,88	12,50	9,76
	Toplam	f	17	24	41
		%	100	100	100

Tablo 32'ye bakıldığında, antrenörlerin yardımcı antrenörlerini seçerken dikkat ettikleri özelliklerin önem sırasına ilişkin olarak, uygulama alanındaki becerisi Türkiye'de %35,29 , Amerika'da ise %4,17, kişilik Türkiye'de %29,41, Amerika'da %8,33, antrenörlük deneyimi Türkiye'de %17,65 Amerika'da %4,17, güvenilirlik Türkiye'de %11,77, Amerika'da %54,17, oyuncularla olan diyalog, Amerika'da %16,66, son olarak verilen görevleri yerine getirme Türkiye'de %5,88, Amerika'da %12,50 oranında tespit edilmiştir.

Tablo 33: Araştırma kapsamına alınan antrenörlerin, takım kadrosunda bulundurdıkları elemanlara ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Menajer	f	16	10	26
	%	18,8	9,8	
Doktor	f	9	18	27
	%	10,6	17,6	
İstatistikçi	f	7	10	17
	%	8,2	9,8	
Psikolojik Danışman	f	2	8	10
	%	2,4	7,8	
Fizyoterapist	f	8	6	14
	%	9,4	5,9	
Kondisyon Antrenörü	f	9	23	32
	%	10,6	22,5	
Masör	f	17	3	20
	%	20,0	2,9	
Yardımcı Antrenör	f	17	24	41
	%	20,0	23,5	
Toplam	f	85	102	187
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 33’ de, Türkiye’deki antrenörlerin %20,0’sinin masör ve yardımcı antrenör, Amerika’daki antrenörlerin %23,5’nin yardımcı antrenörü kadrolarında bulundurdıkları tespit edilmiştir.

Grafik 13: Basketbol antrenörlerinin takım kadrosunda bulundurdıkları elemanlara ilişkin dağılımlar

Tablo 34: Basketbol antrenörlerinin, takımlarının sahip olduğu imkanların yeterliliğine ilişkin görüşlerinin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	12	14	26
	%	70,6	58,3	63,4
Hayır	f	3	3	6
	%	17,6	12,5	14,6
Kısmen	f	2	7	9
	%	11,8	29,2	22,0
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 34'e bakıldığında, araştırma kapsamına alınan Amerika'daki antrenörlerin %70,6'sı takımlarının sahip olduğu imkanları yeterli bulurken, bu oranın Türkiye'deki antrenörlerde %53,9 olduğu görülmektedir.

Tablo 35: Çalışma kapsamına alınan basketbol antrenörlerinin takımların sezon öncesi sağlık kontrolünden geçirmelerine ilişkin dağılımları

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	14	24	38
	%	82,4	100,0	92,7
Hayır	f	3	0	3
	%	17,6	,0	7,3
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 35 incelendiğinde, Amerika'daki antrenörlerin tamamının (%100,0), Türkiye'deki antrenörlerin ise büyük bir çoğunluğunun (%82,4) takımlarını sezon öncesi sağlık kontrolünden geçirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 36: Basketbol antrenörlerinin takımların sezon öncesi fizyolojik performans ve alan testlerinden geçirmelerine ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	11	22	33
	%	64,7	91,7	80,5
Hayır	f	6	2	8
	%	35,3	8,3	19,5
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 36' da, Türkiye'deki antrenörlerin %64,7'sinin, Amerika'daki antrenörlerin ise %91,7'sinin takımların sezon öncesi fizyolojik performans ve alan testlerine tabii tuttukları tespit edilmiştir.

Tablo 37: Katılımcıların takımların sezon içerisinde fizyolojik performans ve alan testlerinden geçirmelerine ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	10	15	25
	%	58,8	62,5	61,0
Hayır	f	7	9	16
	%	41,2	37,5	39,0
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 37'ye bakıldığında, Türk antrenörlerin %58,8'inin, Amerika'daki antrenörlerin ise %62,5'inin takımların sezon içerisinde fizyolojik performans ve alan testlerine tabii tuttukları görülmektedir.

Tablo 38: Basketbol antrenörlerinin yıllık antrenman programındaki takım antrenmanları dışında sporcularına bireysel antrenman yaptırıp yaptırmadıklarına ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Evet	f	17	22	39
	%	100,0	91,7	95,1
Hayır	f	0	2	2
	%	,0	8,3	4,9
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 38'e göre, Türk antrenörlerin tamamının (%100,0), Amerikalı antrenörlerin ise tamamına yakınının (%91,7) sporcularına bireysel antrenman yaptırarak tespit edilmiştir.

Tablo 39: Çalışmaya katılan basketbol antrenörlerinin ağırlıklı olarak tercih ettikleri basketbol anlayışına ilişkin görüşlerinin dağılımlar

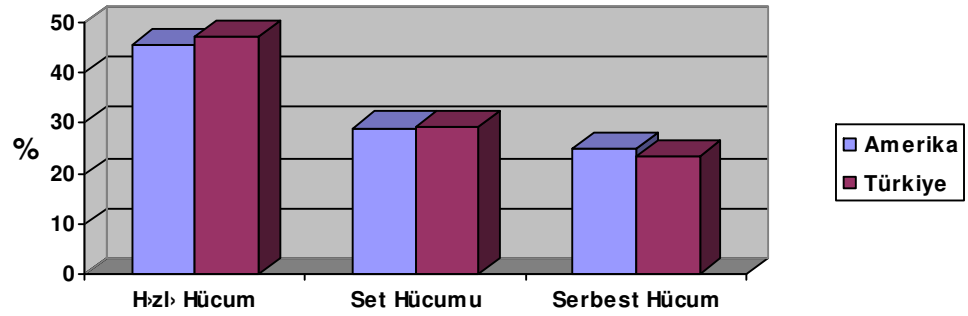
Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Bedensel Güce Dayalı	f	7	7	14
	%	41,2	29,2	34,1
Tekniğe Dayalı	f	10	17	27
	%	58,8	70,8	65,9
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 39 incelendiğinde, Türkiye'deki antrenörlerin %58,8'inin tekniğe, %41,2'sinin bedensel güce, Amerika'daki antrenörlerin %70,8'inin tekniğe, %29,2'sinin bedensel güce dayalı bir basketbol anlayışını tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 40: Antrenörlerin tercih ettikleri hücum anlayışına yönelik dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Hızlı Hücum	f	8	11	19
	%	47,1	45,8	46,3
Set Hücumu	f	5	7	12
	%	29,4	29,2	29,3
Serbest Hücum	f	4	6	10
	%	23,5	25,0	24,4
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 40'a göre, Türkiye'deki antrenörler %47,1 ile hızlı hücumu tercih ederken, bu oran Amerika'daki antrenörlerde % 45,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye'deki antrenörlerin %29,4'ü set hücumunu, % 23,5'i serbest hücumu, Amerika'daki antrenörlerin ise % 29,2'si set hücumunu, % 25,0'i serbest hücumu benimsemektedirler.

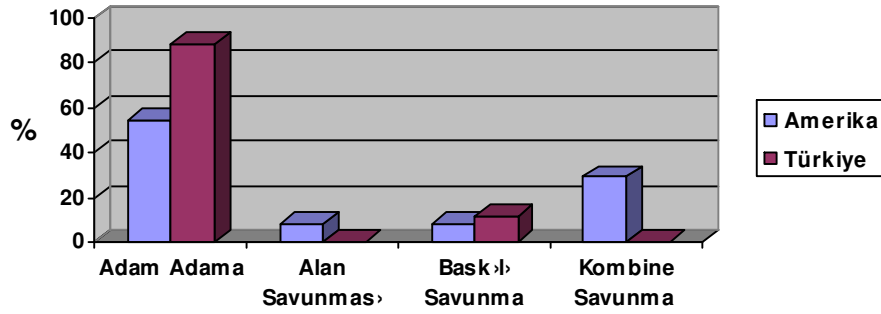

Grafik 14: Antrenörlerin tercih ettikleri hücum anlayışına yönelik dağılımlar

Tablo 41: Basketbol antrenörlerinin tercih ettikleri savunma anlayışına ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Adam Adama	f	15	13	28
	%	88,2	54,2	68,3
Bölge	f	0	2	2
	%	,0	8,3	4,9
Baskı	f	2	2	4
	%	11,8	8,3	9,8
Kombine	f	0	7	7
	%	,0	29,2	17,1
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 41'deki verilere göre, antrenörlerin ağırlıklı olarak tercih ettikleri savunma anlayışına ilişkin olarak, Türkiye'deki antrenörlerin %88,2'si, Amerika'daki antrenörlerin ise %54,2'sinin adam adama savunmayı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Grafik 15: Basketbol antrenörlerinin tercih ettikleri savunma anlayışına ilişkin dağılımlar

Tablo 42: Basketbol antrenörlerinin hücum felsefelerinde ağırlıklı olarak hangi tip oyuncular üzerine oynamayı tercih ettiklerine ilişkin dağılımlar

Değişkenler	Dağılım	Ulus		Toplam
		Türkiye	Amerika	
Kısa Oyuncu	f	10	12	22
	%	58,8	50,0	53,7
Uzun Oyuncu	f	7	12	19
	%	41,2	50,0	46,3
Toplam	f	17	24	41
	%	100,0	100,0	100,0

Tablo 42'ye bakıldığında, çalışmaya katılan Türk antrenörlerin %58,8' inin kısa oyunculara, %41,2' sinin uzun oyunculara, Amerikalı antrenörlerin ise %50,0' sinin kısa ve uzun oyunculara dayalı bir hücum felsefesini tercih ettikleri görülmektedir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Türk basketbolu özellikle son yıllarda uluslararası düzeyde oldukça başarılı bir ivme göstermektedir. Basketbol branşının Amerika'da uzun süredir oynandığı ve özellikle gençler için sosyal çevrede önemli bir yeri olduğu görülmektedir. Amerika'da spor branşlarına toplumda verilen ağırlık göz önüne alındığında 1. sırada basketbolun olduğu görülmektedir.

Ailelerin ve sosyal çevrenin yönlendirmesiyle çok erken yaşlarda rekreatif ve sportif amaçlı basketbol oynayan gençlerin sayısı ülkemizle karşılaştırıldığında oldukça fazladır. Bununla beraber Amerika basketbolunun ülkeler arası arenada üst seviyelerde yer aldığı görülmektedir.

Basketboldaki son gelişmelerin takip edilmesi, ülkeler arası farklılıkların ortaya konulması, basketbol sporunun gelişimi için oldukça önemlidir. Bu nedenle bu çalışmada, Türkiye ve Amerika basketbol anlayışları; sporcular ve antrenörler açısından incelenerek ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan araştırmada her iki ülke arasında ortak yönler bulunurken oldukça farklı yaklaşımlar da göze çarpmıştır. Bu da göstermektedir ki, artık ülkeler arası bilgi alışverişinin artması, taktik ve teknik çalışmaların, antrenman uygulamalarının paylaşılması basketbolda ortak bir anlayış geliştirildiğini göstermektedir. Bununla birlikte ülkelerin ekonomik şartları, spora bakış açıları, altyapı organizasyonları ve antrenör eğitimlerindeki farklılıklar ise ülkelerin basketbol anlayışlarında değişkenlikleri ortaya çıkarmaktadır.

Çalışmamızın bulgularına göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

5.1. Sporculara Yapılan Anket Sonuçları

Tablo 1'e bakıldığında, deneklerin boylarının ortalaması Amerika ve Türkiye için sırasıyla $179,93 \pm 7,84$ cm ve $180,48 \pm 7,56$ cm ve yaşları $20,00 \pm 1,47$ yıl ve $23,52 \pm 3,97$ yılıdır. Oyuncuların pozisyonlarına göre boy ortalamalarına bakıldığında Tablo 2'ye göre, en uzun oyuncuların her iki ülkede de ($190,91 \pm 4,16$ cm ve $188,22 \pm 4,57$ cm) pivot bölgesinde yerleştiğini görmekteyiz. Kısa oyuncuların ($172,17 \pm 4,89$ cm ve $175,13 \pm 5,91$ cm) ise oyun kurucu bölgesinde oynadığı tespit edilmiştir.

Benzer şekilde Bale⁷ elit bayan basketbolcular üzerinde yaptığı araştırmada, pivot oyuncularının forvet ve oyun kuruculara göre

boylarının ve uzuvlarının daha uzun olduğunu bildirmiştir. Aynı şekilde Carter ve arkadaşları¹³ yapmış oldukları bir çalışmada, 1994 basketbol Dünya şampiyonasına katılan bayan basketbolcuların somatotiplerini incelemişlerdir. Sporcuların pozisyonlarına göre boyların incelendiklerinde pivot oyuncuların boyların $1,90 \pm 0,06$ m olarak diğer bölgelere göre (oyun kurucular $1,72 \pm 0,06$ m ve forvetler $1,81 \pm 0,06$ m) daha uzun olduğunu bildirmişlerdir. Bu durum bize oyuncuların pozisyonlarının, kuvvetli ve zayıf oldukları özelliklere, yeteneklerine ve fiziksel niteliklerine göre belirlendiği söylenebilir⁴¹.

Aygül⁶ ise, bayan basketbolcularda yaş ve boy ortalamalarını $19,7 \pm 0,4$ yıl, $166,7 \pm 1,1$ cm, Kuter ve arkadaşları³⁴, $18,4 \pm 2,1$ yıl ve $172,3 \pm 6,9$ cm, Şahin⁵⁵, $19,86 \pm 1,66$ yıl, $176,30 \pm 2,15$ cm, Sevim⁴⁶, $21,83 \pm 3,46$ yıl, $178,66 \pm 8,93$ cm olarak tespit etmişlerdir.

Tablo 3'e göre basketbola başlamada ailelerin Türkiye ve Amerika'da sırasıyla %39,1 ve %59,6 olarak en etkin rolü oynadığı tespit edilmiştir. Fakat Türkiye'de ailelerin yanı sıra beden eğitimi öğretmenlerinin de %29,7 oranında etkili olduğu belirlenmiştir.

Her iki ülkede de ailelerin basketbola başlamada etkin rol oynadığı görülmektedir. Yapılan çalışmalarda ailelerin spora karşı tutum ve yönlendirmelerinin önemi vurgulanmıştır. Rachel⁴⁴ yapmış olduğu araştırmada, çocukların spora katılımlarında ailelerin önemini vurgulamıştır. Düzenli olarak sportif aktiviteler yapan ailelerdeki çocukların daha yüksek oranda spora yöneldiklerini bildirmiştir. Ayrıca Davison ve arkadaşları¹⁶ da yapmış oldukları çalışmada ailelerin desteğinin bayanların spora yönlendirmede ve fiziksel yeteneklerinin ortaya çıkmasında büyük rol oynadığını belirtmişlerdir. Çocuklarına aktif bir yaşam stili kazandırmak için ebeveynlerin merkez rol oynadığını ve spora karşı yeteneklerinin az olması durumunda bile çocuklarını teşvik etmeyi ve desteklemeyi ihmal etmemelerinin önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Özata³⁸ ise yapmış olduğu çalışmada, Türk basketbolcuların basketbola yönelmede, %64 ile kendisinin, %29 ile ailesinin, %2 ile arkadaşının, % 19 ile öğretmenin etkili olduğunu tespit etmiştir.

Çalışmamızda da Tablo 4'de görüldüğü üzere bayan basketbolcuların ailelerinin spora katılımları incelendiğinde, Türkiye'deki ailelerde %52,3, Amerika'daki ailelerde ise %77,9 aktif spor yapmış kişiler olduğu tespit edilmiştir. Yine Özata'nın³⁸ yaptığı araştırma da, Türkiye'deki sporcuların %30'unun ailelerinde basketbol oynamış kişiler olduğu görülmektedir.

Ailelerdeki bu yüksek oranda spora katılımın, bayanların basketbola yönlendirmede etken bir rol oynadığı ve bunun yanı sıra ailelerin, öğretmenler ve antrenörlerle iletişim kurmasının spor bilincinin yerleşmesinde önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 6’da, çalışmaya katılan Türkiye’deki sporcuların % 75,0’inin, Amerika’daki sporcuların ise % 76,7’sinin spor bursu aldıkları tespit edilmiştir. Tablo 8’e bakıldığında ise araştırma kapsamına alınan Türkiye’deki sporcuların % 53,9’una karşın, Amerikalı sporcuların % 76,7’sinin takımlarının sahip olduğu imkanları yeterli buldukları görülmektedir.

Üniversitede oyuncu olmak Amerikalılar için çok önemlidir. Çünkü profesyonel bir oyuncu olabilmek için öncelikle bir üniversitenin takımında tecrübe kazanmak gerekir. Bir üniversite ise oyuncusunu seçerken, sporcunun lise istatistiklerine ve derslerine bakarak ve yüksek puan alan oyunculara burs verir. Buna ve elde edilen bulgulara paralel olarak, basketbol branşında Amerika’da daha fazla yatırımın yapıldığı ve eğitimin basketbolla paralel olarak sürdürüldüğü söylenebilir.

Yardımcı antrenör, antrenörün sorumluluk yükünü azaltan ve oyuncularla antrenör arasında köprü kuran takımın en önemli elemanlarından biridir. Bu görüşü destekleyecek şekilde Tablo 7’de, yardımcı antrenörler, Amerika ve Türkiye’deki basketbolcuların performanslarının olumlu yönde etkileyen en önemli elemanlardan biri olarak tespit edilmiştir.

Tablo 9 ve 10’da belirtildiği üzere her iki ülkede de sezon öncesi sağlık kontrolü ve fiziksel performans testlerinin büyük bir yüzde de uygulandığı görülmektedir. Bunu bağlı olarak, basketbolda alan uygulamalarının yanı sıra bilimsel çalışmalara da önem verildiği söylenebilir.

Tablo 11 incelendiğinde, hazırlık döneminde Türkiye’deki sporcuların % 35,9’u bireysel antrenman yapmazken, Amerika’daki sporcularda bu oranın % 1,7 olduğunu görüyoruz. Bunun yanı sıra Amerikalı sporcuların % 61,7’sinin haftada 3 kez bireysel antrenman yaptıkları tespit edilmiştir. Tablo 12’ye bakıldığında ise, müsabaka döneminde Türkiye’deki sporcuların yarısı (% 50,8) bireysel antrenman yapmayıp tercih ederken, bu oran Amerika’daki sporcularda ise % 4,2’dir. Bu bulgulara göre, Amerikalı sporcuların bireysel antrenmanları Türkiye’deki sporculara nazaran daha önemli buldukları ve performanslarına olumlu etki yaptığını düşündükleri söylenebilir. William ve arkadaşlarının⁵⁴ basketbol antrenörleri üzerinde yaptıkları bir çalışmada ise; antrenörlere göre oyun başarısında bireysel antrenmanların çok önemli olduğunu tespit etmişlerdir. Antrenörlerin %44,4’üne göre bireysel

antrenman gerekli iken, % 54,5'ine göre çok gereklidir. Bu nedenle Amerika'da sporcuların antrenörleri tarafından bireysel antrenman yapmaya yönlendirildiklerini söyleyebiliriz.

Basketbol bir takım oyunudur ve oyuncular aynı amaç uğruna mücadele etmektedir. Oyuncuların bireysel özellikleri ne kadar iyi olursa olsun bir oyuncu bile görevini ihmal ederse takımın başarısı düşer. Alınan bir başarı bireysel değil bütün takım için olacaktır. Tablo 13'e bakıldığında ise, Türkiye'deki basketbolcuların % 92,2'sinin, Amerika'daki basketbolcuların ise % 79,6'sının takım oyunu ağırlıklı bireysel oyun tarzını tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Tablo 14'de, Türkiye ve Amerika'daki basketbolcular için psikolojik faktörlerin önemli bulunduğu göze çarpmaktadır. Türkiye'deki sporcuların yarısından fazlasının (%54,7) birinci derecede, %14,1'nin dördüncü derecede, Amerika'daki basketbolcuların ise %32,9'unun birinci derecede, %16,3'ünün de dördüncü derecede, psikolojik faktörleri önemli bulduğu tespit edilmiştir. Psikolojik faktörler ile başarının ilişkili olduğunu bildiren başka çalışmalar da yapılmıştır. Örneğin; Hayes²⁸ çalışmasında, motivasyon olmadığı sürece çok yetenekli sporcuların bile tam potansiyele ulaşamayacaklarını ve sporcunun başarısında motivasyonun anahtar rol oynadığını bildirmiştir. Aynı zamanda; sosyal çevre, antrenör davranışları, düşünsel değişkenler gibi psikolojik faktörlerin de sporcunun motivasyonel durumunu etkilediğini ve bu nedenle antrenörlerin spor psikologları ile beraber çalışmalarının daha fazla başarı getireceğini savunmuştur. Buna paralel olarak, bir sporcunun iyi bir performans gösterebilmesinin, bedensel ve motivasyonel faktörlerin etkin bir şekilde birleştirilmesi ile mümkün olduğu söylenebilir.

Tablo 16 incelendiğinde, kondisyonun ne derece etkili olduğuna ilişkin olarak, Türkiye'deki sporcuların % 10,2'sinin birinci derecede, % 30,0'unun dördüncü derecede, Amerika'daki basketbolcuların ise %19,2'sinin birinci derecede, %30,0'unun dördüncü derecede, görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Bir oyuncu teknik-taktik olarak ne kadar üst düzeyde olursa olsun, bunlar sahada uygulayacak yeterli kondisyona sahip değilse başarılı olması çok zordur. Buna göre, fizik güç ve kondisyon geliştirici antrenmanlara gereken önemin daha fazla verilmesi ve bu konuda sporcuların bilinçlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 15 ve 17'ye bakıldığında, taktiğin Türkiye'deki basketbolcularda %14,1, Amerika'daki basketbolcularda %20,8, tekniğin ise Türkiye'deki basketbolcularda % 21,1, Amerika'daki basketbolcularda %27,1 ile birinci derecede önemli olduğu görüşü görülmektedir. Çağdaş

basketbol oynayan birçok ülkede olduğu gibi temel hareketlerin önemi sporcunun performans› aç›s›ndan çok önemlidir. Teknik becerileri gelişmiş bir oyuncu daha sonra bunu oyun taktiği ile birleştirmelidir. Buna göre basketbolcular›n, teknik-taktik eksikliklerine yönelik detaylı antrenmanlara daha fazla önem vermeleri gerektiği söylenebilir.

Tablo 18 incelendiğinde, müsabaka içerisinde hızlı hücum anlayışının Türkiye’deki sporcularda %75,8, Amerika’daki sporcularda % 57,5 oran›nda 1. derecede önemli olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, kuralların değişmesiyle beraber, artık günümüzde, görsel zevke hitap eden, hızlı hücumla beraber kolay say›y› getiren, daha süratli bir basketbol oynandığı söylenebilir.

Tablo 19’a bakıldığında, set hücumu anlayışı 1. derecede Türkiye’deki sporcularda %18,0, Amerika’daki sporcularda % 23,8, 3. derecede Türkiye’deki sporcularda %32,8, Amerika’daki sporcularda ise % 41,3 oranında önemli olduğu görülmektedir.

Tablo 20 incelendiğinde, serbest hücum anlayışının 1. derecede Türkiye’deki sporcularda %6,3, Amerika’daki sporcularda % 18,8, 3. derecede Türkiye’deki sporcularda %58,6, Amerika’daki sporcularda ise % 37,1 oranında önemli olduğu tespit edilmiştir.

Oyuncuların bire bir yaptığı bir savunma, bireysel kabiliyetleri geliştirerek kendine olan güveni artırır. Buna göre, adam adama savunma›n, basketbolcular›n bireysel yeteneklerini gösterme ve mücadele duygusunu en üst seviyeye çıkaran bir savunma türü olduğunu söyleyebiliriz. Türkiye (%60,9) ve Amerika’daki (%39,2) basketbolcular›n büyük bir çoğunluğunun adam adama savunmaya öncelikli olarak önem verdikleri Tablo 21 incelendiğinde tespit edilmiştir.

Tablo 22’ye göre, Türkiye’deki (%92,2) ve Amerika’daki (% 84,2) sporcular›n büyük bir çoğunluğunun savunma anlayışı seçeneğinde yoğunlaştıkları tespit edilmiştir. Washington Üniversitesi ve Missouri-St.Louis Üniversitesinde 18 senedir tutulan istatistikler tak›mlar›n 70 ile 80 defa savunmaya döndüğünü göstermiştir¹². Bu durumun, bir tak›m›n müsabakay› kazanmas› için hücumdan öncelikli olarak iyi savunma yapması gerektiği söylenebilir

5.2. Antrenörlere Yapılan Anket Sonuçları

Tablo 23'de görüldüğü üzere çalışma kapsamına alınan Türkiye'deki antrenörlerin yaş ortalaması, $37,00 \pm 6,46$ yıl, Amerika'daki antrenörlerin ise $43,29 \pm 8,63$ yıl olarak tespit edilmiştir.

Bununla beraber Tablo 28'e göre, antrenörlerin faal olarak kaç yıldır antrenörlük yaptıklarına ilişkin olarak, Türkiye'deki antrenörlerin % 47,1'inin 12-17 yıl, Amerika'daki antrenörlerin ise % 54,2'sinin 24 yıl ve üzeri olduğu tespit edilmiştir.

Her iki ülkedeki elit takımlar incelendiğinde; antrenörlerin 15-25 yıllık bir antrenörlük geçmişlerinin olduğu göze çarpmaktadır. Antrenörlerin tecrübelerinin fazla olması, başarıyı olumlu olarak etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir.

Corso'nun¹⁴ yapmış olduğu çalışmaya katılan antrenörler; kişisel antrenörlük yeteneklerini tamamlamada, deneyime bağlı öğrenme süreçleri ve antrenörlük uygulamalarının en önemli deneyimler olduğunu bildirmişlerdir.

Tablo 24'de, ankete katılan Amerika'daki baş antrenörlerin %25 oranında erkek, % 75 oranında ise bayan oldukları tespit edilmiştir. Çalışmamıza katılan Türkiye'deki takımların baş antrenörlerinin tamamının erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Buna göre, Türkiye'de elit seviyede mücadele eden takımlarda bayan antrenörlere şans verilmediği yada bayan antrenörlerin yeteri derecede yetiştirilmediği söylenebilir.

Simpson⁵², yaptığı çalışmada, antrenörlük başarısında antrenörlerin farklı cinsiyet ve sosyal özelliklerde olması olumlu etkide bulunduğunu bildirmiştir. Amerika'daki bayan basketbol takımlarının hem erkek hem de bayan antrenörler tarafından yönetildiği düşünüldüğünde bu durumun daha açık bir şekilde görüldüğü ve bunun bayan basketbol takımlarına olumlu bir etki yaptığı söylenebilir.

Bu teoriyle tezat oluşturacak şekilde; Emerson yapmış olduğu çalışmada, 1972 yılına göre bayan takımlarının %90'ının bayan antrenörler tarafından yönetildiğini bulmuştur. Bu oran 1987 yılında %49, 1995 yılında ise %47'ye düşmüştür (Acosta ve Carpenter 1998)¹⁹. Acosta ve Carpenter 2000 yılında yapmış oldukları araştırmada, son iki yılda

Amerika'daki antrenörlük görevlerinin %80'ine erkek antrenörlerin getirildiğini belirtmişlerdir³.

Bayan basketbolcuların çoğu erkek antrenörler tarafından yönetilmektedir^{31,32}. Erkeklerin toplumda dominant bir rol yüklenmelerinden ve daha otoriter görünmelerinden dolayı, bayanlardan daha fazla antrenörlük görevine getirildikleri söylenebilir^{4,40}. Durum böyle oldukça bayan takımlarında, erkek antrenörlerin görev yapması bir beklenti haline gelmiştir²⁵.

Bayan sporcuları nasıl motive edeceklerini ve yöneteceklerini içeren bir çok faktörü göz önünde bulundurmayan erkek antrenörler; çoğu zaman yanlış anlaşılmakta ve bu nedenle sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle erkek antrenörlerin çoğu bayan yardımcı antrenörlerle çalışarak sporcuları ile daha iyi iletişim kurabilmeyi hedeflemektedirler⁴⁰. Women in Higher Education dergisinin yapmış olduğu çalışmada ise, çoğu yardımcı antrenörün bayan olduğu belirtilmiştir⁶¹. Bu durumun ise bayan antrenörlerin gelecekte baş antrenör olarak görev yapacaklarına dair bir potansiyelin olduğu söylenebilir.

Tablo 25'e bakıldığında, Türkiye'deki antrenörlerin % 17,6'sının lise, % 58,8'inin üniversite, % 25,5'inin lisans üstü eğitimi, Amerika'daki antrenörlerin ise % 45,8'inin üniversite ve % 54,2'sinin de lisans üstü eğitimi aldıkları görülmektedir.

Bu bulguyla paralel olarak, Klock yaptığı çalışmada, Amerika'daki bayan antrenörlerin %75'inin lisans üstü eğitim aldıklarını tespit etmiştir.

Basketbolun gelişmesi ve istenen düzeye ulaşması için basketbolcuların hem fiziki, hem de psikolojik olarak en üst seviyede yetiştirilmeleri gerekmektedir. Bu da ancak iyi eğitilmiş, yenilikleri ve gelişmeleri yakından takip eden antrenörlerle sağlanabilir⁵⁰. Buna göre, çağdaş antrenörlerin yetiştirilmesi için, iyi organize edilmiş eğitim etkinliklerinin sağlanması gerektiği söylenebilir.

Antrenörler sporcuların yetişmesinde en büyük rolü oynayan eğitimcilerdir. Ayrıca üstün performansa ulaşmış sporcuların bu performanslarını ortaya koymalarına engel olacak bazı problemlerin çözümü de antrenörlerin görevleri arasındadır. Bu problemler ancak iyi eğitilmiş, yeterli antrenörler tarafından ortadan kaldırılabilir. Bu da

göstermektedir ki basketbolda başarıya ulaşmanın yolu iyi antrenörler yetiştirmekten geçmektedir⁵⁰.

Tablo 26`ya bakıldığında, çalışmaya katılan Türkiye`deki antrenörlerin üniversite eğitiminden %17,6, yurtiçi kurslar ve seminerlerden %70,6, Amerika`daki antrenörlerin ise üniversite eğitiminden %60,9, yurtiçi kurslar ve seminerlerden ise %45,8 dağılımda faydalandıkları görülmektedir.

Antrenörlerin Beden Eğitimi ve Spor bölümlerinden aldıkları eğitimin ve katıldıkları seminerlerin, antrenörlüklerine olumlu bir etki yaptığı söylenebilir. Simpson⁵² yaptığı araştırmada, Amerika`daki bayan basketbol antrenörlerinin %84`ünün beden eğitimi ve spor yüksekokullarından mezun olduklarını belirtmiştir. Simpson ayrıca bir çok araştırmacının, antrenörlük eğitimine sahip olmayan antrenörlerin takımlar için yeterli bir program sürdüremediklerine inandıklarını bildirmiştir.

Araştırmamız da da görüldüğü üzere, Beden eğitimi ve spor üzerine eğitim veren kurumlar, antrenörler için en önemli hazırlık kurumlarından bir tanesidir. Buna paralel olarak, antrenörlüğün ve üniversite eğitiminin birbirlerini tamamladıkları ve bir çok takım da antrenör olarak yeterli olmayan kişilerin yerine, beden eğitimi öğretmenlerinin görev yaptığı söylenebilir.

Manuel³⁵ ise çalışmasında, antrenörlerin sistemlerini, yeni yapılan çalışmalarla takip ederek geliştirmelerini ve antrenörlük seminerlerine katılıp sertifika almaları konusunda daha gayretli olmaları gerektiğini belirtmiştir.

Ülkemizde basketbolun gelişimini sağlayacak antrenörler, bazı üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ve Basketbol Federasyonu`nun ortaklaşa açmış olduğu kurslar sayesinde yetiştirilmektedir. Fakat Türkiye`de basketbol antrenörü yetiştirmek amacıyla açılan bu kurslar kısa süreli olduğu için yeterli bir eğitim sağlanamamaktadır. Oysa basketbolda oldukça ilerlemiş olan Rusya`da bu eğitim 3 yıldır²¹.

Özata³⁸ yapmış olduğu çalışmada, basketbol antrenörlerinin %95`inin yurt dışında düzenlenen kurs ve seminerlere katılmadığını, gerekçe olarak da, kulüplerin masraflarını karşılayamadığını, ayrıca yabancı dil bilmediklerini belirtmiştir. Yunanistan ve İtalya gibi ülkelerin bu kurs ve seminerlere 100`ün üzerinde antrenörle katıldığı, Türkiye`den ise

sadece 2 ya da 3 kişi gönderildiği görülmektedir. Bu durumun, Türkiye'deki basketbolun gelişmesinde, diğer ülkelere nazaran olumsuz yönde bir faktör olduğu söylenebilir.

Antrenör sporun temel taşıdır. Antrenöre ne kadar çok imkan sağlanır ve ne kadar iyi eğitilirse, yetiştireceği sporcular da o kadar etkin performans gösterecektir. Spor performansında antrenörün eğitimi bu nedenle oldukça önemlidir⁴⁸. Buna bağlı olarak ve araştırmamızdaki verilere dayanarak, ülkemizdeki antrenörlerin özellikle yurtdışındaki seminerlere ve kurslara katılmalarının, son yenilikleri takip etmeleri açısından oldukça önemli olduğu ve uygulamalı olarak kendilerini geliştirmelerinin yanı sıra teorik olarak da yenilikleri öğrenmeleri gerektiği söylenebilir.

Tablo 27'de görüldüğü üzere çalışmaya katılan Amerika'daki antrenörler basketbol antrenörlüğü dışında herhangi başka bir meslekle uğraşmazken, Türkiye'deki antrenörlerin %35,3'ü başka mesleklerde de çalışmaktadır. Bu bulgu Türkiye'deki antrenörlerin basketbol antrenörlüğünden kazandıklarının yeterli olmadığı sonucunu doğurabilir. Yapılmış olan çalışmalara bakıldığında, Amerika'daki bayan antrenörlerin aldıkları ücretlerin tatmin edici olduğu belirtilmiştir³⁹. Türkiye'deki antrenörlere baktığımızda ise aldıkları ücretler oldukça değişkenlik gösterebilmektedir. Bu nedenle basketbol antrenörlerinin ek işler yaparak ekonomilerine katkıda bulunmaya çalıştıkları söylenebilir.

Tablo 29'daki verilerden yola çıkarak, Türkiye'deki (%94,1) ve Amerika'daki (%100,0) antrenörlerin tamamına yakınının lisanslı olarak basketbol oynadığı tespit edilmiştir. Antrenörlerin oyuncu geçmişlerinin, saha içi psikolojisini iyi anlamalarını ve verdikleri kararların daha sağlıklı olmasını sağladığı ve bunun da, antrenörlük başarılarını olumlu şekilde etkileyen faktörlerden biri olduğu söylenebilir.

Simpson'a⁵² göre, antrenör; stratejik ve motivasyonel özellikleri olan, sosyal, öğretici, konusunda uzman, model teşkil eden bir kişi olmalıdır. Ayrıca bayan basketbol antrenörlerinin, bu özelliklere ek olarak, basketbol oyuncu geçmişlerinin olması gerektiğine inandıklarını bildirmiştir. Simpson çalışmasında, Amerika'daki bayan basketbol takımları antrenörlerinin %91'inin geçmişte üniversite veya daha üst seviyede basketbol oynadıklarını tespit etmiştir.

Buna paralel olarak Manuel³⁵ çalışmasında, bayan basketbol antrenörlerinin %75'inin üniversite seviyesinde basketbol oynadıkları tespit etmiştir.

Basketbol antrenörlerinin yetiştirilmesi için açılan temel eğitim kurslarında, hem temel, hem de özel eğitimde karşılaşılan sorunları biraz olsun ortadan kaldırmak yada en aza indirmek için uygulanacak bir başka yol ise, eğitilecek adayların basketbolun içinden gelen, daha önce basketbol oynamış kişiler içinden seçilmesidir. Bu kişilere kısa bir sürede de olsa basketbolun temel ilkelerini öğretmek daha kolay olacaktır²¹.

Basketbol antrenörlerinin daha önce basketbol oynamış olmaları, oyuncuların özellikle psikolojik durumunu daha iyi anlamaları ve onları motive etmelerini sağlayacaktır. Ayrıca birebir olarak antrenmanlara katılmış olmaları bedensel olarak yüklenme eşiğini de daha iyi belirleyebilmelerini sağlayacaktır. Dolayısı ile antrenörlerin daha önce basketbol oynamış olmalarının başarılı olma ile yakından ilişkili olduğu söylenebilir.

Bir basketbol takımını yönetmek, her an oyun sisteminin değiştiği bir ortamda, takımın düzeyini bu ortama uygun hale getirmek oldukça zordur. Bu nedenle bir basketbol takımını yönetecek antrenörün bir çok özelliğe sahip olması gerekir²¹. Antrenörler de yardımcı antrenörlerini seçerken bu çok yönlülüğü göz önünde bulundururlar.

Araştırmamızın sonucunda, Tablo 32 incelendiğinde, antrenörlerin yardımcı antrenörlerini seçerken dikkat ettikleri özelliklerin önem sırası Türkiye ve Amerika için değişiklikler göstermektedir. Türkiye'deki antrenörler yardımcı antrenörlerini seçerken tercih ettikleri özelliğin, uygulama alanındaki becerileri olduğunu bildirirken, Amerika'daki antrenörler için ise güvenilirlik ön plandadır.

Yardımcı antrenörler takım için gerekli olan ve antrenörün yüküne, sorumluluğuna ortak olan vazgeçilemeyecek elemanlardır²⁶. Bunun yanı sıra takımlarda masörlerin, doktorların, menajerlerin, kondisyon antrenörlerinin, fizyoterapist, istatistikçi ve psikolojik danışmanlarında yardımcı elemanlar olarak çalıştıkları görülmektedir. Bunların Amerika ve Türkiye arasındaki tercih dağılımları incelendiğinde, Tablo 33'e göre, Türkiye'deki antrenörlerin %20'sinin masör ve yardımcı antrenörü, Amerika'daki antrenörlerin ise %23,5'inin yardımcı antrenörü kadrolarında bulundurdıkları görülmektedir. Bununla birlikte Tablo 31'de de görüldüğü üzere, her iki ülkede de antrenörlerin yoğun olarak 2 ve daha fazla sayıda yardımcı antrenörle çalıştıkları saptanmıştır.

Tablo 34'e bakıldığında, araştırma kapsamına alınan Amerika'daki antrenörlerin %70,6'sı takımların sahip olduğu imkanları

yeterli bulurken, bu oranın Türkiye'deki antrenörlerde %53,9 olduğu görülmektedir.

Türkiye'de kulüplerin büyük bir kısmı sınırlı imkanlara olan, bina ve tesisleri olmayan kuruluşlardır. Basketbol branşında faaliyet gösteren en popüler spor kulüpleri, mülkiyeti spor teşkilatına ait salonların kullanma hakkını alarak faaliyetlerini sürdürmektedirler³⁸.

Basketbol branşında sporcunun yetişmesi okullara ve kulüplere bağlıdır. Araştırmamızdaki bulgulardan yola çıkarak, Türkiye'de her iki kurumunun da sporculara sağladığı imkanların sınırlı veya yetersiz olduğu söylenebilir. Amerika'daki saha, tesis gibi fiziksel şartların çok daha iyi olduğu görülmektedir. Bu nedenle Amerika'daki antrenörlerin çalışma şartlarının daha uygun olduğu söylenebilir.

Tablo 39 incelendiğinde, Türkiye'deki antrenörlerin %58,8'inin tekniğe, %41,2'sinin bedensel güce, Amerika'daki antrenörlerin %70,8'inin tekniğe, %29,2'sinin bedensel güce dayalı bir basketbol anlayışını tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Kalyon³¹ yapmış olduğu çalışmada, sporcuların fiziki ve psikolojik açıdan güçlendirilmesini ve rakiplerinden daha üstün niteliklere kavuşmalarını önemli bir etken olarak göstermiştir. Bu nedenle yetenekli gençlerin iyi birer sporcu olmalarını sağlamak, ancak onları yaptıkları sporun gerektirdiği bedensel ve psikolojik niteliklerle donatmakla mümkün olacaktır. Konu edilen basketbol sporunda da seçilen sporcuların normalden daha çabuk hareket edebilecek şekilde yönlendirilmesi ve geliştirilmesi gerekir. Ayrıca bu sporcuların hızlı düşüncelerini sağlamak ve bunun yanında basketbolun gerektirdiği bedensel bazı üstünlükleri kazandırmak için de gereken çalışmalar yapılmalıdır.

Miller çalışmasında, basketbol antrenörlerinin teknik ağırlıklı çalışmaların öğretilmesine daha çok önem verdiklerini belirtmiştir. Bloom ve Durand-Bush da aynı şekilde bu teknik öğretimin önemini vurgulamışlardır³⁷. İyi pas yapan, iyi top süren, topa iyi hakim olabilen, oyuncularını yetiştirebilmek, ancak tekniğin doğru öğretilmesiyle sağlanabilir⁴¹.

Bu verilere paralel olarak, Stier ve Schneider yapmış oldukları çalışmada, antrenörlerin teknik becerilere, bedensel yeteneklerden daha fazla önem verdiklerini belirtmiştir⁵⁴.

Ülkemizde en çok sevilen ve büyük bir gençlik kitlesinin severek uğraştığı bir spor dalı olan basketbolda, tekniğe verilen önem yeterli değildir. Özellikle yıldız ve genç takım yetiştiricilerinin, beden eğitimi öğretmenlerinin çalıştırdıkları sporculara temel hareketleri iyi öğretmeleri ve bunu yaparken de çok sabırlı olmaları gerekmektedir¹². Kondisyon ise iyi basketbol oynamak için kesinlikle gereklidir. İyi performans göstermek isteyen her oyuncu yeterli ve iyi bir kondisyona sahip olmalıdır⁶².

Bu bulgulara göre, bedensel olarak kuvvetli, hızlı düşünen ve algılayabilen, oyunu iyi okuyan ve temel hareketleri iyi uygulayarak kendi pozisyonlarını yaratabilen oyuncu tiplerinin daha çok yetiştirilmesi gerektiği söylenebilir.

Tablo 40'a göre, çalışmaya katılan antrenörler ağırlıklı olarak hızlı hücum anlayışını tercih ettiklerini bildirmişlerdir. Her iki ülkede de ikinci sırada set hücumunun ve daha sonra serbest hücumun tercih edildiği görülmektedir.

Bugün basketbol takımlarının çoğunun hücum anlayışını farklı tiplerde hızlı hücum oluşturmaktadır. Samaras (1966), hızlı hücum felsefesini, hücum takımının topa sahip olduktan sonra olabildiğince hızlı bir şekilde karşı sahaya geçmesi ve kolay sayı şansının artırılması olarak tanımlamıştır. Bu felsefeye Bartow ve Smith (1978), Healey ve Hardley (1982) ve Ellis (1979) de katılmışlardır. Set hücumunun ise daha sade olduğu görüşü düşünülmektedir. Bunun yanı sıra üstün nitelikli takımlara karşı set hücumu oynamanın daha güvenli olduğunu düşünen antrenörler de vardır⁵².

Wooden'a⁶³ göre (1966), set hücumu; disiplini, saha dengesini, zamanlamayı ve kontrolü gerektirmektedir. Yaksich'in⁶⁵ yaptığı bir araştırmada, serbest hücum da oyuncuların, ayak oyunları, aldatma, top sürme ve topa hakim olma gibi bireysel yeteneklerini maksimum bir şekilde kullandıklarını saptanmıştır. Rowlett (1952) ise, serbest hücumu kullanan takımlar üzerine yaptığı çalışmada, bu takımların, kontrolsüz bir şekilde, kötü pas, amaçsız top sürme, kötü seçimli bir şutla hücumlarını sonlandırdıklarını belirtmiştir⁵².

Bütün bu verilere paralel olarak, bu araştırmada da görülmektedir ki; her iki ülkede de ağırlıklı olarak hızlı hücum anlayışı benimsenmektedir. Günümüzde daha hızlı oynanan basketbol bununla beraber daha yüksek teknik ihtiyacı doğurmaktadır. Bu değişime uyum sağlamak için ülkelerin basketbol anlayışlarında değişikliğe gittikleri ve daha hızlı bir sisteme oturmuş basketbol anlayışını tercih ettikleri söylenebilir.

Tablo 41’de, antrenörlerin savunma eğilimleri belirtilmiştir. Türkiye’deki antrenörlerin ağırlıklı olarak adam adama (%88,2) savunmayı tercih ettikleri, Amerika’daki antrenörlerin ise adama adama (%54,2) ve kombine savunmalar (%29,2) beraber kullandıkları tespit edilmiştir.

Basketbolda alan savunması; dış şut yüzdesi düşük ve bedensel olarak üstün olan takımlara karşı uygulanır. Oysa günümüzde takımlar bedensel olarak incelediğimiz de, oyuncuların boy uzunluğu gibi değerlerinin birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir.

Araştırmamızda da Tablo 1’de görüldüğü gibi Türkiye ve Amerika’daki oyuncuların bedensel değerleri birbirine oldukça yakındır. Bununla birlikte oyuncuların teknik özellikleri de birbirine yakınlık göstermektedir. Adam adama savunma daha baskılı ve bireysel tekniğin daha ön planda olduğu bir savunma türüdür. Bireysel olarak, teknik ve kuvvet özelliklerin mücadele eder hale geldiği basketbolda, bu nedenle adam adama savunmanın daha ön plana çıktığı ve antrenörlerin ağırlıklı olarak adam adama savunmaya yöneldikleri söylenebilir. Araştırmamızın bulguları da bu teori ile paralellik göstermektedir.

Hücum taktiklerini rakip takımın özelliklerine göre belirleyen antrenörler, sistemlerini kısa ve uzun oyuncular üzerine kurabilmektedirler. Buna paralel olarak, Tablo 42’ye bakıldığında, çalışmaya katılan Türk ve Amerikalı antrenörlerin hücum anlayışlarında kullanmak istedikleri oyuncu tiplerinin hem kısa hem uzun oyunculara yönelik olduğu görülmektedir. Bu durumun hem rakibin özellikleri, hem de oyuncuların fiziksel dağılımlarının gösterdiği değişkenlikler olduğu söylenebilir.

Bir çok istatistiğe bakıldığında, çembere yaklaştıkça atışların yüzdesi artmaktadır. Buna paralel olarak, yapılıması gereken, topu baskete en yakın ve daha iyi atış pozisyonundaki oyuncuya ulaştıracak pas sayısı ve kalitesine ulaşmak olmalıdır⁶⁴. Bunun yanı sıra bir çok antrenör ise boş kullanılan dış atışı tercih etmektedirler. Pota altında olan mücadelenin zorluğu antrenörleri böyle bir sistemde oynamaya itmiştir. Her iki sisteme

de yönelik oyun tercihlerinin, rakip takıma ve o gün sahaya sürülen oyuncuların performanslarına göre değişebileceği söylenebilir.

Türkiye’de günümüz basketbolunu sahaya yansıtan, yetenekli, atletik oyuncular ve bu oyuncuların Türk basketboluna sunan her düzeyde antrenörler yetişmektedir. Türk basketbolunda son yıllarda elde edilen uluslararası başarılar bunun bir göstergesidir.

Türkiye, Amerika ve dünyanın bir çok ülkesindeki basketbol sistemi; yetenekli oyuncuların bulunması, bu oyuncuların iyi, deneyimli ve donanımlı antrenörler tarafından yetiştirilmesi esasına dayanır. Fakat Türkiye’nin ekonomik şartları, spor kültürü, alt yapı organizasyonları ve antrenör eğitimleri bazı ülkelere göre farklılıklar göstermektedir.

Amerika’daki saha, tesis vb. fiziksel şartların Türkiye’ye göre daha iyi olduğu, spora çok yönlü yatırımın yapıldığı, sporcuların eğitimlerinin basketbolla paralel olarak yürütüldüğü görülmektedir. Türkiye’de ise basketbol ile eğitimin beraber yürütülmesi konusunda, sportif çalışma ortamında aşılması gereken bir çok sorun mevcuttur.

Türkiye’de basketbolcuların yetişmesi öncelikli olarak okullara ve daha sonra kulüplerin alt yapısına bağlıdır. Bu her iki kurumunda sporculara ve antrenörlere sağladığı imkanlar genel anlamda sınırlı ve yetersizdir. Antrenörlere ve sporculara yönelik spor ortamının düzeltilmesi ve daha geniş imkanların sağlanması Türk basketbolunun temel koşullarından birisidir.

Türkiye’de sporcuların basketbola yönlendirilmeleri öncelikle aileler ve beden eğitimi öğretmenleri tarafından sağlanmaktadır. Bu nedenle antrenörlerin aileler ve beden eğitimi öğretmenleriyle yakın iletişim içinde olması, Türk toplumunda spor bilincinin yerleşmesi ve dolayısıyla basketbol branşının gelişiminin sağlanması için çok önemlidir.

Türkiye’de özellikle üst düzeydeki bayan takımlarında bayan antrenörlerin yeterli sayıda görev almadığı ve Amerika’daki bayan basketbol takımlarının çoğunun bayan antrenörler tarafından yönetildiği düşünüldüğünde, bu durumun Türk bayan basketbolu için bir eksiklik olduğu görülmektedir. Bu nedenle Türkiye’de yardımcı antrenör olarak görev yapan bayan antrenörlerin gelişmesi ve baş antrenör olarak istenen sayıya ulaşması için iyi organize edilmiş eğitim etkinliklerinin sağlanması gerekmektedir.

Türkiye’de iyi eğitilmiş, yeterli donanıma sahip, spor kültürü sağlam antrenörlerin çağdaş antrenör eğitimi içinde yetiştirilmeleri, basketbolcuların, dolayısıyla basketbol branşının gelişiminin temel güvencesidir. Bu ise basketbolla ilgili yayınlar takip eden, seminerlere katılan, diğer antrenörlerin felsefeleri ile ilgili analizler ve karşılaştırmalar yapan, kendisini sürekli geliştirme bilincine sahip olan antrenörler ile sağlanabilir.

Artık ülkeler arası bilgi alışverişinin artması, taktik ve teknik çalışmaların, antrenman uygulamalarının paylaşılması basketbolda ortak bir anlayış geliştirildiğini göstermektedir. Sonuç olarak, dünyadaki son gelişmelerin takip edilmesi, yapılan araştırmalarla ülkeler arası farklılıkların ortaya konulması ve buna yönelik çalışmaların yapılması, Türk basketbolunun ilerlemesi ve dünyada söz sahibi olması için çok önemlidir.

6. ÖZET

Türkiye ve Amerika'daki Elit Bayan Basketbol Takımları Antrenör ve Oyuncularının Bazı Özelliklerinin İlişki Düzeylerinin İncelenmesi

Bu araştırmada, basketbolun daha iyi seviyeye gelmesi ve çağdaş anlayışlarla sürdürülebilmesi için, Türkiye ve Amerika'daki Elit Bayan Basketbol Takımlarının oyuncu ve antrenörlerinin, alt yapıları ve takım sistemleri incelenmiş ve aradaki ilişkiler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın sporcu grubunu; Amerika Bayanlar Basketbol Kolej Ligi (NCAA) Divison I'de yer alan 240, Türkiye Deplasmanlı Bayanlar Basketbol 1. Liginde yer alan 128 elit bayan basketbolcu; antrenör grubunu ise yine bu seviyede antrenörlük yapan Amerika'dan 24, Türkiye'den 17, toplam 41 antrenör oluşturmaktadır.

Araştırma literatür taraması ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş anket yoluyla gerçekleştirilmiştir. Uygulanan anketler, sporcularda toplam 28, antrenörlerde toplam 36 sorudan oluşmaktadır. Demografik bilgileri, basketbol sporuyla ilgili tutum ve düşünceleri ve basketbol oyun anlayışlarını ölçmeye yönelik olarak uygulanan anketlerin sonucunda, elde edilen verilerle bilgisayarda SPSS programı kullanılarak istatistik çözümleme yapılmıştır.

Bu çalışmanın sonuçlarında, her iki ülke arasında ortak yönler bulunurken oldukça farklı yaklaşımlar da göze çarpmıştır. Bu da göstermektedir ki, artık ülkeler arası bilgi alışverişinin artması, taktik ve teknik çalışmaların, antrenman uygulamalarının paylaşılması, basketbolda ortak bir anlayış geliştirildiğini göstermektedir. Bununla birlikte ülkelerin ekonomik şartları, spora bakış açıları, altyapı organizasyonları ve antrenör eğitimlerindeki farklılıklar ise ülkelerin basketbol anlayışlarında değişkenlikleri ortaya çıkarmaktadır.

Anahtar Kelimeler: basketbol anlayışı, basketbol oyuncusu, antrenör eğitimi

7. SUMMARY

An Analysis and Evaluation of Game Philosophy and Demographic Characteristics of Women's Basketball Team Coaches and Players in Turkey and in the US

The purpose of this study is to contribute to the continuous development and modernization of basketball philosophy in Turkey. An analysis and evaluation of American and Turkish team philosophy and demographic backgrounds of coaches and athletes in elite women's teams was conducted. The US was chosen because of its success in basketball.

A questionnaire, developed by the researcher, was administered to both American and Turkish players and coaches. The American sample contains 240 women basketball players and 24 women basketball team coaches from the National Collegiate Athletic Association, while the Turkish sample contains 128 women basketball players and 17 women basketball team coaches from the Turkish Women's Basketball First League. Demographic information, attitudes towards basketball, and basketball philosophy were extracted from the questionnaires employed and were statistically analysed using SPSS.

Although information networks have greatly improved among countries in recent years, there is little comparative sports research conducted between countries and specifically none exist in the realm of basketball between the US and Turkey. The results of this study showed that while some similarities exist between both countries, significant differences shed light on success factors.

In terms of similarities, the results show that both countries use technique and tactic to achieve practice and game success similarly. Results also showed that the two countries have a common point of view on the mentality approach to basketball. This study found that the differences between the US and Turkey lay in economic, social and educational factors. This research is relevant to players interested in developing basketball techniques and for coaches interested in improving their basketball philosophy.

Key Words: basketball philosophy, basketball player, coach education

8. KAYNAKLAR

1. 2005 yolunda türk bayan basketbolu (online). 2007. <http://www.tbf.org.tr/tbfweb/tbfweb2.nsf?Open>
2. Acosta L, Carpenter R. Women in intercollegiate sport: A longitudinal study: 23 year uptade 1977-2000. Brooklyn College: New York; 2000.
3. Acosta RV, Carpenter LJ. Women in Intercollegiate Sport: A Longitudinal Study--Fifteen Year Update 1977-1992. Brooklyn College: Smith College's Project on Women and Social Change; 1992.
4. Adam adama savunma (online). 2006. (cited 05.10.2007). Available from: www.basketbolcu.net .
5. Atabeyoğlu C. Türk basketbolu. İstanbul.1970.
6. Aygül AA. Hentbolcularda, Voleybolcularda ve Basketbolcularda Sıçrama, Çabukluk, Kol Kuvveti ve Genel Dayanıklılık Özelliklerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi; 1992.
7. Bale P. Anthropometric, body composition and performance variables of young elite female basketball players. : J. Sports Med. Phys. Fitness. 1991 Jun;31(2):173-7.
8. Basketbol nedir?(online). 2007 (cited 07.10.2007). Available from: www.diyadinnet.com .
9. Basketbol tarihi (online). 2007. <http://www.basketbologren.com/2007/genel/3/basketbol-tarihi>
10. Baytimur G. Dengeli hücum için gerekli şartlar (online). 2007 (cited 10.10.2007). Available from: www.tbf.org.tr .
11. Brown Dale: Basketball coaches organizational handbook. Monterey: Coaches Choice; 2003.

12. Burgul A, Çulha U. Basketbol tekniği. Ankara: Uzman Matbaacılık; 1991.

13. Carter JE, Ackland TR, Kerr DA, Stapff AB. Somatotype and size of elite female basketball players. J. Sports Sci. 2005 Oct; 23(10):1057-63.

14. Corso ME. Coaches` Perceptions Of The Knowledge, Skills, And Experiences Necessary To Fulfill Their Coaching Role. Dissertation. Colorado: University Of Northern Colorado; 1992.

15. Davenport J, Adrian M. Basketball monographs-ideas for today`s game. Reston: National Association for Girls and Women in Sport; 1992.

16. Davison KK, Downs D, Birch L. Girls elicit support from their parents which predicts their physical activity, Med. Sci. Sport Exe., 2006 ; 36(5): 298.

17. Demirci N. Sporda yönetim: Teşkilatlanma ve organizasyon. Ankara: Milli Eğitim Basımevi; 1986.

18. Dündar U. Antrenman teorisi. 2. baskı. Ankara;1995.

19. Emerson KE. Perceptions Of Female Coaches, Female Athletic Directors, And Female Administrators Regarding Women Coaching Female Varsity Athletics. Dissertation. Idaho: University Of Idaho; 2002.

20. Erdoğan B. Basketbolun temelleri. Ankara: Mattek Matbaacılık; 2006.

21. Ergüleç SC. Türkiye`de basketbol antrenörlerinin yetiştirilmesi. Ankara: Ankara Üniversitesi; 1996.

22. EuroBasket Women 2005: Media guide and official programme. İstanbul: Reklam Danışmanlık; 2005.

23. Evans G. Play like a man, win like a woman. New York: Brodway Books; 2000.

- 24.** Frazier W. The complete idiot's guide to basketball. Indianapolis: Alpha Books; 1998.
- 25.** George JJ. Finding Solutions To The Problem Of Fewer Female Coaches. Physical Educator 1989; 46: 2-8.
- 26.** Goldstein S. Planning basketball practice. Second Edition. Philadelphia: Golden Aura Publishing; 2000.
- 27.** Hal Wissel: Basketball-steps to success. Second Edition. Champaign:Human Kinetics Publishers; 2004.
- 28.** Hansen CB. The Meaning Of Motivation And Motivational Strategies In Division I Men's College Basketball. Thesis of Master. Fresno: California State University; 2003.
- 29.** Hatchell S. Guide to coaching girls' basketball. Camden: McGraw-Hill Mountain Press; 2006.
- 30.** Jerry Krause, Ralph Pim: Coaching Basketball. New York: McGraw Hills Publishing; 2002.
- 31.** Kalyon TA. Spor hekimliği: Sporcu sağlığı ve spor sakatlığları. Ankara; 1990.
- 32.** Kaya S. Basketbol eğitimi (online). 2007 (cited 10.10.2007). Available from: www.egitim.com .
- 33.** Kuru C. Üst Düzey Basketbolcuların Hazırlık Dönemi Süresince Bazı Fiziksel Ve Fizyolojik Parametrelerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 1997.
- 34.** Kuter M, Yakupoğlu S, Öztürk F. Bayan Basketbol Takımının Fiziksel ve Fizyolojik Profili. Spor Bilimleri 2. Ulusal Kongresi Bildirileri. Ankara: Hacettepe Üniversitesi; 1994
- 35.** Manuel TL. A Study Tracing The Career Paths Of Today's Top Twenty-Five Active Head Coaches In Women's Basketball In Divisions I, II And III Of The NCAA. Master Thesis. Michigan: Central Michigan University; 1988.

36. McDowell J. If you know then what I know now. Working Woman 2000: 25; 7.

37. Miller PS. Varsity Team Sport Coaches` Perceptions Of Their Roles And Responsibilities. Master Thesis. Ottawa: University Of Ottawa; 1996.

38. Özata E. Basketbol`un Altyapı Organizasyonu İstanbul İli Uygulamaş› Yabancı Ülkelerle Mukayesesi. Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi; 1991.

39. Patterson RS. A Comparison of Salaries of Male and Female Head Coaches of Women`s Teams. Master Thesis. Texas: Baylor University; 2004.

40. Pendleton S. Motivating Female Athletes for Success in Basketball. Coach And Athletic Director 2001; 7: 96-7.

41. Prudden J. Coaching girl`s basketball successfully. Champaign: Human Kinetics; 2006.

42. Pulur A. Genel Kuvvet Antrenman Metodu İle Kombine Kuvvet Antrenman Metodunun Basketbolcular›n Baz› Performans Özelliklerinin Gelişimine Etkileri. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 1995.

43. Pulur A. Üst Düzey Basketbolcular›n Baz› Fizyolojik Ve Kondisyonel Değerleri. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 1991.

44. Rachel S. Low-Income Children`s Participation in Out-of-School Activities: Predictors, Developmental Differences, and Consistency Over Time. Dissertation. Austin: The University of Texas; 2006.

45. Sanderford P. Women`s basketball: Inside the practice court. Indianapolis: Wish Publishing; 2001.

46. Sevim O. 2001-2002 Türkiye 1. Deplasmanlı Bayanlar Futbol, Basketbol ve Hentbol Liglerinde Oynayan Takım Oyuncular›n›n Baz› Bedensel Ve Kondisyonel Özelliklerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 2002.

- 47.** Sevim Y. Antrenman bilgisi. 7. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 2007.
- 48.** Sevim Y. Antrenör eğitim ilkeleri. 1. Basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 2006.
- 49.** Sevim Y. Basketbol notlar. Ankara: Gazi Üniversitesi; 1989.
- 50.** Sevim Y. Basketbol. 6. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 2006.
- 51.** Sevim Y. Okullar ve kulüpler için basketbol. Ankara: Aydınlar Matbaası; 1981.
- 52.** Simpson WK. A Theoretical Model For Predicting Potential Coaching Success In Women's Intercollegiate Basketball Based On the Centrality Theory, Coaching Theories, Academic Preparation And Related Variables. Dissertation. Texas: Texas A&M University; 1984.
- 53.** Smith D. The basketball bulletin (online). 2007. (cited 05.10.2007). Available from: www.basketbolegitim.com .
- 54.** Stier WF, Schneider RC. Preferred Player Characteristics and Skills of Division I Men's Basketball Coaches. The State University of New York at Brockport 2006; Volume 9, Number 3.
- 55.** Şahin G. Türkiye Bayanlar 1. Lig Basketbol Takımlarının Fiziksel ve Fizyolojik Parametrelerinin Tespit Edilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi; 1997.
- 56.** TBF ve Türkiye Basketbolunu Geliştirme ve Eğitim Vakfı Eğitim Yayınları Dizisi. Paslı hücum sistemi.
- 57.** Tenim OM. Basketbol1. İstanbul: İrfan Klişe; 1972.
- 58.** Toros T. Antrenörlük, koçluk ve liderlik psikolojisi (online). 2007. (cited 28.11.2007). Available from: www.basketbolegitim.com.

59. Uğras AF, Tuncel F. Anatomy of basketball. 1. Basım. Ankara: Ant Matbaas>; 1998.

60. Urartu U. Basketbol teknik-taktik-kondisyon. 3. Bask>. İstanbul: İnkılap Kitapevi; 1990.

61. Women in Higher Education. 29th update on women in athletics: participation, coaching, administration; 2006.

62. Wooden J, Sharman B. Basketbol. Birinci Basım. İstanbul: Adam Yay>nc>lık; 1983.

63. Wooden JK. Practical modern basketball. New York: The Ronald Pres Company; 1966.

64. Yakan A. Basketbolda adam adama savunmaya 101 hücum. İstanbul: Ülker Yayınları; 2002.

65. Yaksich R. Winning basketball with the free-lance system. West Nyack (NY): Parker Publishing Company; 1968.

9. EKLER

Bayan Basketbolculara Uygulanan Türkçe Anket

Sayın Sporcu,

“Türkiye ve Amerika`daki Elit Bayan Basketbol Takımları Antrenör ve Oyuncularının Bazı Özelliklerinin İlişki Düzeylerinin İncelenmesi” ile ilgili yapılan bu çalışmada görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Bilgiler araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Samimi ve içten cevaplarınız için teşekkür ederim.

Arş. Gör. Olga SEVİM

1. Yaşınız
2. Basketbola başlama yaşı
3. Boyunuz.....
4. Oynadığınız pozisyon () Oyun Kurucu () Forvet () Pivot
5. Basketbola başlamanızda en çok etkili olan unsur nedir? (Tek seçenek işaretleyiniz)
() Ailem () Antrenörüm () Beden eğitimi öğretmenim
() Arkadaşlarım () Diğer (belirtiniz).....
6. Eğitim durumunuz
() İlköğretim () Lise () Üniversite () Lisans üstü
7. Annenizin eğitim durumu
() Okumamış () İlköğretim () Lise
() Üniversite () Lisans üstü
8. Babanızın eğitim durumu
() Okumamış () İlköğretim () Lise
() Üniversite () Lisans üstü
9. Ailenizde aktif olarak spor yapmış kişiler var mı?
() Evet () Hayır

10. Basketboldan maddi gelir elde ediyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

11. Basketbolu bıraktıktan sonraki kariyerinize antrenör olarak devam etmeyi düşünüyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

12. Basketbol yaşıntınızda spor bursu aldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

13. Milli sporcu musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

14. Basketbola başladığınızdan itibaren kaç tane antrenörle çalıştınız?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

15. Bugüne kadar kaç takımda oynadınız?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

16. Şu andaki antrenörünüzle kaç senedir çalışıyorsunuz?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

17. Performansınız açısından teknik kadroda antrenörden sonra aşağıdaki elemanların en çok hangisinden faydalaniyorsunuz?

☐ Yardımcı Antrenör ☐ Kondisyoner
☐ Psikolog ☐ Masör

18. Takımınızın sahip olduğu imkanları (Tesis, Araç-Gereç vb.) yeterli buluyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen

19. Sezon öncesi sağlık kontrolünden geçiyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

20. Hazırlık ve müsabaka döneminde fizyolojik performans ve alan testlerine tabii tutuluyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

21.Size göre aşağıdaki dönemlerde haftada kaç gün antrenman yüksek performansı sağlama açısından yeterlidir?

Hazırlık Dönemi: ☐ 4 ☐ 5-7 ☐ 8-10 ☐ 11 ve üzeri

Müşabaka Dönemi: ☐ 3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 ve üzeri

Geçiş Dönemi: ☐ 1 ☐ 2-4 ☐ 5-7 ☐ 8 ve üzeri

22.Yıllık antrenman programınızda takım antrenmanları dışında haftada ne kadar bireysel ekstra antrenman yapıyorsunuz?

Hazırlık Dönemi: ☐ Yapmıyorum ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

Müşabaka Dönemi: ☐ Yapmıyorum ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

23.Bir Müşabakanın Kazanılmasında Sizce Hangi Anlayış Önce Gelmelidir?

☐ Bireysel-ağırlıklı takım oyunu ☐ Takım oyunu-ağırlıklı bireysellik

24.Sizce bir müşabakanın kazanılmasında etkili olan aşağıdaki özellikleri öncelik sıranıza göre 1'den 4'e kadar numaralandırınız.

☐ Psikolojik ☐ Taktik ☐ Kondisyon ☐ Teknik

25.Aşağıdaki hücum anlayışlarını önem sırasına göre 1'den 3'e kadar numaralandırınız.

☐ Hızlı Hücum ☐ Set Hücumu ☐ Serbest Hücum

26.Sizce en etkili savunma anlayışı hangisidir?

☐ Adam-Adama Savunma ☐ Bölge Savunması

☐ Basketbol Savunmalar ☐ Kombine Savunmalar

27.Sizce bir maçın kazanılmasında ağırlıklı olarak aşağıdakilerden hangisi önceliklidir?

☐ Hücum ☐ Savunma

28.Size göre Amerika ile Türkiye Bayan Basketbolu arasındaki farklılıklar nelerdir?

Bayan Basketbolculara Uygulanan İngilizce Anket

Dear Player,

I would like to get your responses for the survey below, regarding my dissertation topic, "The Comparison of Game Philosophy and Certain Characteristics between Elite Women`s Basketball Teams in Turkey and in the USA." This survey will only be used for research used at Gazi University. Thank you for your cordial and sincere responses.

Researcher Olga SEVİM

- 1. Age.....**
- 2. Your age when you started to play basketball.....**
- 3. Height.....**
- 4. Position** ☐ Guard ☐ Forward ☐ Center
- 5. What is the main reason you started playing basketball? (Please choose only one)**
☐ Family ☐ Coach ☐ P.E Teacher
☐ Friends ☐ Other,please specify:.....
- 6. What is the highest level of education your mother has completed?**
☐ No education ☐ Primary school ☐ High School
☐ Bachelor ☐ Graduate
- 7. What is the highest level of education your father has completed?**
☐ No education ☐ Primary school ☐ High School
☐ Bachelor ☐ Graduate
- 8. Is there anyone in your family who is/was an active athlete?**
☐ Yes ☐ No
- 9. Do you eventually want to make an income from basketball?**
☐ Yes ☐ No
- 10. Do you want to be a coach when you finish your basketball career?**
☐ Yes ☐ No

11. Have you had any scholarships during your basketball career?

☐ Yes ☐ No

12. Have you ever played for a national team?

☐ Yes ☐ No

13. How many coaches have you worked with since the beginning of your basketball career?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 or more

14. How many teams have you played with until today?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 or more

15. How many years have you been working with your current coach?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 or more

16. Which staff is the most beneficial to you after your coach?

☐ Assistant Coach ☐ Physical Trainer
☐ Psychological Advisor ☐ Massage Therapist

17. Do you find resources presented to your team sufficient?

☐ Yes ☐ No ☐ Partly

18. Do you do a medical check-up before the beginning of the season?

☐ Yes ☐ No

19. Do you take a physiological performance and strength test at the beginning of the season?

☐ Yes ☐ No

20. According to your opinion, how many practices a week should be necessary to reach high performance? (Please choose only one per period)

Preseason: ☐ 4 ☐ 5-7 ☐ 8-10 ☐ 11 or more
In-Season: ☐ 3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 or more
Off-Season: ☐ 1 ☐ 2-4 ☐ 5-7 ☐ 8 or more

21. How many individual workouts/practices do you have per week with your coaches besides your regular team practices?

Preseason: ☐ None ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 or more
In-Season: ☐ None ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 or more

22. Which mentality should come first to win a competition?

☐ Individual-based team game ☐ Team game-based individualism

23. Which of the following features do you think are the most effective at winning a competition? Please number from 1 to 4 according to importance. (1 being the most important)

☐ Individual Skills ☐ Game Plan/Execution
☐ Conditioning ☐ Psychology

24. Please number from 1 to 4 the following offensive plays according to importance.

☐ Fast Break ☐ Set Offense ☐ Free Offense

25. What is the most effective type of defense in your opinion? (Please choose only one defense)

☐ Man-to-Man Defense ☐ Zone Defense
☐ Pressure Defense ☐ Combined Defenses

26. Which one comes first in your opinion to win a game?

☐ Offense ☐ Defense

27. In your opinion, what are the differences between USA and European basketball?

Bayan Basketbol Antrenörlerine Uygulanan Türkçe Anket

Sayın Antrenör,

“Türkiye ve Amerika`daki Elit Bayan Basketbol Takımları Antrenör ve Oyuncularının Bazı Özelliklerinin İlişki Düzeylerinin İncelenmesi” ile ilgili yapılan bu çalışmada görüşlerinize ihtiyaç duyulmaktadır. Bilgiler araştırma amacı dışında kullanılmayacaktır. Samimi ve içten cevaplarınız için teşekkür ederim.

Arş. Gör. Olga SEVİM

1. Yaş.....
2. Cinsiyet ☐ Bay ☐ Bayan
3. Eğitim durumu
☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Lisans üstü
4. Branşla ilgili aşağıdaki eğitim programlarından basketbol antrenörlüğüne yönelik olarak en çok hangisinden faydalanırsınız?
☐ Üniversite Eğitimi ☐ Yurt İçi Kurslar ve Seminerler
☐ Yurt Dışı Kurslar ve Seminerler
5. Antrenörlüğü bir meslek olarak mı görüyorsunuz?
☐ Evet ☐ Hayır
6. Basketbol antrenörlüğü dışında herhangi bir mesleğiniz var mı?
☐ Yok ☐ Diğer (Belirtiniz).....
7. Faal olarak kaç yıldır antrenörlük yapıyorsunuz?
☐ 0-5 yıl ☐ 6-11 yıl ☐ 12-17 yıl ☐ 18-23 ☐ 24 yıl ve üzeri
8. Geçmişte lisanslı olarak basketbol oynadınız mı?
☐ Evet ☐ Hayır
10. Oynadığınız en yüksek seviye nedir?
☐ İlkokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Profesyonel

11.Basketbolla ilgili gelişmeleri en çok hangi yolla takip ediyorsunuz?

- ☐ Görsel basın ☐ Yazılı basın ☐ Bilimsel içerikli dergiler
☐ İnternet ☐ Eğitim yayınları ☐ Seminerler ve Kurslar

12.Antrenörlüğünüzden aylık ne kadar kazanç elde ediyorsunuz?

- ☐ Hiç Ücret Almıyorum ☐ 1000 \$ altı ☐ 1-3 Bin \$
☐ 3-6 Bin \$ ☐ 6-10 Bin \$ ☐ 10 Bin \$ üzeri

13.Aşağıdaki antrenör tiplerinden hangisi ağırlıklı olarak sizi tanımlıyor?

- ☐ Otoriter ☐ Demokrat ☐ Otoriter-Demokrat

14.Takımınızda kaç yardımcı antrenörle çalışıyorsunuz?

- ☐ Hiç ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

15.Yardımcı antrenörlerinizi seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?

- ☐ Eğitim durumu ☐ Uygulama alanındaki becerisi
☐ Kişiliği ☐ Oyuncu olarak spor geçmişi
☐ Antrenörlük deneyimi ☐ Güvenilirliği
☐ Oyuncularla olan diyalogu ☐ Verilen görevleri yerine getirmesi

16.Aşağıdakilerden hangileri takım kadronuz içerisinde bulunuyor?

- ☐ Menajer ☐ Doktor ☐ İstatistikçi
☐ Psikolojik Danışman ☐ Fizyoterapist ☐ Kondisyon Antrenörü
☐ Masör ☐ Yardımcı Antrenör

17. Oyuncu kadronuzu kurarken, oyuncu seçimini kim yapar?

- ☐ Baş Antrenör ☐ Yardımcı Antrenör ☐ Menejer

18.Kulübünüzün sahip olduğu imkanları (Tesis, Araç-Gereç vb.) yeterli buluyor musunuz?

- ☐ Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen

19.Takımınızı sezon başlamadan önce detaylı sağlık kontrolünden geçirir misiniz?

- ☐ Evet ☐ Hayır

20. Takımınıza sezon başlamadan önce fizyolojik performans ve alan testleri yaptırır mısınız?

☐ Evet ☐ Hayır

21. Sezon içerisinde takımınızın gelişimini takip etmek için fizyolojik performans ve alan testleri yaptırır mısınız?

☐ Evet ☐ Hayır

22. Oyuncularınızda tespit ettiğiniz performanslarını olumsuz yönde etkileyecek eksiklikleri gidermeye yönelik çalışmalar yapıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

23. Kondisyon antrenmanlarınızda ağırlıklı olarak hangi motorik özelliğe öncelik verirsiniz? (Her bir dönem için tek bir seçenek işaretleyiniz)

Hazırlık Dönemi:

☐ Kuvvet ☐ Sürat ☐ Dayanıklılık

Müsabaka Dönemi:

☐ Kuvvet ☐ Sürat ☐ Dayanıklılık

Geçiş Dönemi:

☐ Kuvvet ☐ Sürat ☐ Dayanıklılık

24. Müsabaka dönemi içerisinde motorik özelliklere yönelik çalışmalara haftada kaç gün yer verirsiniz?

Kuvvet: ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

Sürat ve Koordinasyon: ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

Dayanıklılık: ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ve üzeri

25. Yıllık antrenman programınızda kondisyon çalışmalarına yaklaşık yüzde olarak ne kadar yer verirsiniz?

☐ % 20 ve altı ☐ % 21-25 ☐ % 26-30 ☐ % 31 ve üzeri

26. Takımınızın teknik, taktik ve kondisyon ağırlıklı yıllık ortalama antrenman sayısı ne kadardır?

Teknik: ☐ 50-60 ☐ 61-70 ☐ 71-80 ☐ 81-90 ☐ 91 ve üzeri

Taktik: ☐ 50-60 ☐ 61-70 ☐ 71-80 ☐ 81-90 ☐ 91 ve üzeri

Kondisyon: ☐ 50-60 ☐ 61-70 ☐ 71-80 ☐ 81-90 ☐ 91 ve üzeri

27. Takımınızın yıl boyunca ortalama haftalık antrenman sayısı ne kadardır?

Hazırlık Dönemi: ☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 ve üzeri

Müsabaka Dönemi: ☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 ve üzeri

Geçiş Dönemi: ☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 ve üzeri

28. Müsabaka döneminde ortalama olarak bir antrenman uygulama süreniz ne kadardır?

☐ 90 dakika ve altı ☐ 90-120 dk. ☐ 121dk. ve üzeri

29. Yıllık antrenman planlamanızda hazırlık dönemi süreniz kaç gündür?

☐ 30 gün ve altı ☐ 31 -45 ☐ 46-60 ☐ 61 ve üzeri gün

31. Ağırlıklı olarak nasıl bir basketbolu anlayışını tercih ediyorsunuz?
(Tek bir seçenek işaretleyiniz)

☐ Bedensel güce dayalı ☐ Tekniğe dayalı

32. Tercih ettiğiniz hücum anlayışı hangisidir?

☐ Hızlı Hücum ☐ Set Hücumu

☐ Serbest Hücum

33. Ağırlıklı olarak hangi savunma anlayışını tercih edersiniz?

☐ Adam-Adama Savunma ☐ Bölge Savunması
☐ Basket Savunmalar ☐ Kombine Savunmalar

34. Hücum felsefeniz genelde hangisine dayalıdır?

☐ Kısa oyunculara ☐ Uzun oyunculara

35. Size göre Amerika Bayan Basketbolu ile Türkiye Bayan Basketbolu arasındaki farklılıklar nelerdir?

36. Basketbolun gelişimi hakkındaki önerileriniz nelerdir?

Bayan Basketbol Antrenörlerine Uygulanan İngilizce Anket

Dear Coach,

I would like to get your opinion for the survey below, regarding “The Comparison of Game Philosophy and Certain Characteristics between Elite Women`s Basketball Teams in Turkey and in the USA”. This survey will only be used for research used at the Turkish Basketball Federation and Gazi University. Thank you for your cordial and sincere responses.

Researcher Olga SEVİM

- 1. Age.....**
- 2. Sex** ☐ Male ☐ Female
- 3. What is the highest level of formal education that you have achieved?**
☐ High School ☐ Bachelor ☐ Graduate
- 4. Which programs listed below have been the most beneficial for you as a basketball coach?**
☐ University Education ☐ Domestic Courses and Seminars
☐ Courses and Seminars Abroad
- 5. Do you consider coaching a profession?**
☐ Yes ☐ No
- 6. Do you have another profession other than the work of a coach?**
☐ No ☐ Yes, please specify:.....
- 7. For how many years have you been coaching?**

☐ 0 - 5 years ☐ 6 - 11 years ☐ 12 - 17 years
☐ 18 - 23 years ☐ 24 years or more
- 8. Have you ever played basketball?**
☐ Yes ☐ No
- 9. What is the highest level as a player have you achieved?**
☐ None ☐ High School ☐ College ☐ Professional

10. How do you update yourself on basketball developments?

- ☐ Written Press ☐ Academic Journals
☐ Internet ☐ Educational Publications
☐ Television ☐ Seminars and Courses

11. Please indicate the range that best describes your annual coaching income:

- ☐ None ☐ Less than \$20,000 ☐ \$20,000 - \$29,999
☐ \$30,000 - \$39,999 ☐ \$40,000 - \$49,999
☐ \$50,000 - \$59,999 ☐ \$60,000 - \$69,999
☐ \$70,000 - \$79,999 ☐ \$80,000 and above

12. Which coaching type, listed below, best describes you?

- ☐ Authoritarian ☐ Democrat ☐ Authoritarian-Democrat

13. How many assistant coaches work with your team?

- ☐ None ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 or more

14. Which characteristic do you think is most important in an assistant coach?

- ☐ Educational level ☐ Teaching skills in practice
☐ Personality ☐ Coaching experience
☐ Communication with players ☐ Loyalty
☐ Background as a player ☐ Integrity

15. Which of these listed below works with your team?

- ☐ Assistant coach ☐ Doctor
☐ Sport Psychologist ☐ Physical therapist
☐ Massage Therapist ☐ Statistician
☐ Physical Trainer ☐ Manager

16. Who handles recruiting for your program?

- ☐ Head Coach ☐ Assistant Coach ☐ Scouts

17. Do you find resources provided to your team sufficient?

- ☐ Yes ☐ No ☐ Partly

18. Does your team receive a medical check-up before the beginning of each season?

- ☐ Yes ☐ No

19. Does your team do a physiological performance and strength test before the beginning of each season?
☐ Yes ☐ No
20. Does your team do physiological performance and strength tests during the season to monitor their progress?
☐ Yes ☐ No
21. Do you have additional practices or individual workouts to improve a player's lack of performance?
☐ Yes ☐ No
22. Which performance feature do you attach the most importance in conditioning per period? **(Please choose only one for every period)**
Preseason:
☐ Power ☐ Speed ☐ Endurance
In-Season:
☐ Power ☐ Speed ☐ Endurance
Off-Season:
☐ Power ☐ Speed ☐ Endurance
23. How many days per week do you spend on performance features during in-season? **(Please choose only one for every feature)**
Power: ☐ 1 day ☐ 2 days ☐ 3 days ☐ 4 days or more
Speed and Coordination: ☐ 1 day ☐ 2 days
☐ 3 days ☐ 4 days or more
Endurance: ☐ 1 day ☐ 2 days ☐ 3 days ☐ 4 days or more
24. What percentage do you place on conditioning in your annual training program?
☐ 20 % or less ☐ 21-25 % ☐ 26-30 % ☐ 31 % or more
25. How many practices does your team have annually based on techniques, tactics and conditioning? **(Please choose only one per section)**
Techniques: ☐ 50-60 ☐ 61-70 ☐ 71-80
☐ 81-90 ☐ 91 or over
Tactics: ☐ 50-60 ☐ 61-70 ☐ 71-80 ☐ 81-90 ☐ 91 or over
Conditioning: ☐ 50-60 ☐ 61-70 ☐ 71-80
☐ 81-90 ☐ 91 or over

- 26. What is the average number of practices per week?**
Preseason: ☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 or more
In-Season: ☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 or more
Off-Season: ☐ 0-3 ☐ 4-6 ☐ 7-9 ☐ 10 or more
- 27. How long is your average practice time during In-Season?**
☐ 90 minutes or less ☐ 90-120 minutes
☐ 121 minutes or more
- 28. How many days does your Preseason last in your annual training plan?**
☐ 30 days or less ☐ 31-45 days
☐ 46-60 days ☐ 61 days or more
- 29. Which type of focus do you prefer? (Please choose one)**
☐ Focus on conditioning ☐ Focus on techniques
- 30. Which type of offensive play do you prefer ? (Please choose only one offense)**
☐ Fast Break ☐ Set Offense
☐ Free Offense
- 31. Which type of defense do you prefer ? (Please choose only one defense)**
☐ Man-to-Man Defense ☐ Zone Defense
☐ Pressure Defense ☐ Combined defenses
- 32. What does your offense center around most often? (Please choose only one)**
☐ Inside Game ☐ Outside Shots
- 33. In your opinion, what are the differences between US basketball and European basketball?**
- 34. What are your suggestions for basketball skill development?**

10. ÖZGEÇMİŞ

Ad›		OLGA	
Soyad›		SEVİM	
Doğum Yeri ve Tarihi		ANKARA 23/03/1976	
Eğitimi			
ÖĞRENİM DÖNEMİ	DERECE (*)	ÜNİVERSİTE	ÖĞRENİM ALANI
2002-2007	Doktora	Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dal›
1999-2002	Master	Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dal›
1995-1999	Lisans	Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	Beden Eğitimi Öğretmenliği
1990-1994	Lise	Yükseliş Koleji	
Yabancı Dili		İngilizce (Çok İyi)	